

جمهوری اسلامی به عدالت توهین می کند

گزارشگران بدون مرز نگران سلامت سیامک پورزند است. سیامک پورزند که در چند ماه است تقریباً نیمه فلج و قادر به انجام دادن فعالیت‌های بدنی روزمره خود نیست، در روز ۱۲ فروردین دچار حمله قلبی شد و به مدت ۳۶ ساعت در حالت اغما بسر برد. جان این روزنامه نگار هفتاد و پنج ساله که در زندان از مراقبت‌های پزشکی لازم محروم است و اجازه‌ی آزادی به وی برای درمان هم داده نمی‌شود در خطر است. سرکوب مطبوعات همچنان در ایران ادامه دارد. انصاف‌علی هدایت روزنامه نگار مستقل در ۲۷ فروردین ماه به ۱۸ ماه زندان محکوم شد. گزارشگران بدون مرز تأسف عمیق خود را از عدم محکومیت جمهوری اسلامی در شصتمین اجلاس کمیسیون حقوق بشر نیز اعلام می‌دارد.

در وضعیت غم‌انگیز امروز ایران، قله‌ی مضحکه‌ای دیگر فتح شد! سعید مرتضوی دادستان تهران جلاد مطبوعات، کسی که به دستور وی صد‌ها نشریه توقیف و صد‌ها روزنامه نگار به زندان افتاده‌اند، کسی که مسئولیت مستقیم در قتل زهرا کاظمی داشته است، به عنوان "مدیر نمونه سال" برگزیده می‌شود. جمهوری اسلامی با این اقدام، منش سرکوبگر و خودسرانه‌ی خود را تایید و به عدالت توهین می‌کند. این در شرایطی است که انصاف‌علی هدایت به ۱۸ ماه زندان محکوم می‌شود و آزادی برای درمان هم از سیامک پورزند ۷۵ ساله‌ی حتا هنگامی هم که دچار سکته‌ی قلبی شده است دریغ می‌شود. باید باور کرد که جمهوری اسلامی از ماجرای ضرب و شتم و کشته شدن زهرا کاظمی در مدت بازداشت اش در زندان هنوز درس نگرفته است. گزارشگران بدون مرز یادآور می‌شود که در این شرایط تأسف‌آور هیچ کدام از کشورهای عضو کمیسیون حقوق بشر به ویژه کشورهای اروپایی تا به امروز قطعنامه‌ای در محکومیت جمهوری اسلامی برای نقض فاحش حقوق بشر به شصتمین اجلاس کمیسیون ارائه نکرده‌اند.

سیامک پورزند ۷۵ ساله، همکار بسیاری از روزنامه‌های مستقل در ۱۰ آبان ماه ۱۳۸۰ دستگیر گردید. وی محکوم به ۱۱ سال

زندانی است، این روزنامه نگار در مدت بازداشت و بازجویی شدیداً مورد شکنجه و فشارهای روحی قرار گرفته است. سیامک پورزند شدیداً بیمار است و در وضعیت خطرناکی بسر می‌برد. وی از تغییرات شدید و پیشرفته در دیسک‌های ستون فقرات بویژه در ناحیه گردن که بطور دائم باعث ایجاد درد در گردن و کمر می‌شود، نیز رنج می‌برد و نیمه فلج و قادر به انجام دادن فعالیت‌های بدنی عادی روزمره خود نیست، در روز ۱۲ فروردین دچار حمله قلبی شد و به مدت ۳۶ ساعت در حالت اغما بسر برد. گزارشگران بدون مرز خواهان آزادی بدون قید و شرط همه‌ی روزنامه نگاران زندانی و به ویژه آزادی فوری سیامک پورزند است.

انصاف‌علی هدایت چهارشنبه ۲۶ فروردین ماه ۸۳ ۱۳ با حکم شعبه یک دادگاه انقلاب اسلامی تبریز، به ۱۸ ماه زندان محکوم شد. این روزنامه نگار به یک سال حبس به خاطر توهین به مقامات ارشد نظام و ۶ ماه حبس به خاطر تبلیغ علیه نظام محکوم شده است.

انصاف‌علی هدایت روزنامه نگار مستقل و همکار بسیاری از روزنامه‌های اصلاح طلب، بعنوان خبرنگار مستقل برای تهیه گزارش از اجلاس اتحاد جمهوری خواهان که از روز ۱۸ تا ۲۰ دی ماه (۸ تا ۱۰ ژانویه) در برلین برگزار شد به آلمان رفته بود. جمعه ۲۶ دی ۱۳۸۲ چند ساعت پس از بازگشت اش به ایران، به دستور شعبه یک دادگاه انقلاب اسلامی تبریز، توسط ماموران اطلاعاتی در خانه‌ی خود، و پس از تفتیش منزل اش و به همراه بردن نوشته‌های شخصی، دیسک کامپیوتر و... دستگیر شد. این روزنامه نگار پیش از این نیز در روز دوشنبه ۲۶ خرداد ماه، به هنگام تهیه گزارش از تظاهرات دانشجویان دانشگاه تبریز، دستگیر شد که پس از بیست و هفت روز بازداشت در سلول انفرادی، شنبه ۲۱ تیرماه با سپردن پانصد میلیون ریال وثیقه از زندان آزاد شده بود.

گزارشگران بدون مرز یادآور می‌شود: ایران "بزرگترین زندان روزنامه نگاران" در خاورمیانه است، دوازده روزنامه نگار در پشت میله‌های زندان بسر می‌برند.

علی خامنه‌ای رهبر جمهوری اسلامی ایران از جمله چهل و دو رهبر و مقام دولتی در جهان است، که از سوی گزارشگران بدون مرز بعنوان دشمنان آزادی مطبوعات برگزیده شده است.

ایران بزرگترین زندان روزنامه نگاران در خاورمیانه است، دوازده روزنامه نگار در پشت میله‌های زندان بسر می‌برند.

وضعیت حقوق بشر در ایران و مشاهده نشدن کمترین پیشرفتی در مفاد قطعنامه قبلی که در دسامبر گذشته مطرح شد ، از اتحادیه اروپا و دولت کانادا می خواهیم قطعنامه دیگری را در اعتراض به این وضعیت در ژنو مطرح کنند.

دادگاه «زهره کاظمی» صلاحیت ندارد

یکی از وکلای مادر «زهره کاظمی» دادگاه عمومی را برای رسیدگی به پرونده مرگ این روزنامه نگار کانادایی فاقد صلاحیت خواند. به دنبال تعیین وقت دادرسی این پرونده برای برگزاری دادگاه آن در تیرماه سال جاری، «محمد سیف زاده» با اشاره به این که موضوع شکایت موکلش قتل عمد بوده و خواهان قصاص قاتل یا قاتلان زهره کاظمی شده است، خاطر نشان کرد: «براین اساس دادگاه عمومی صالح به رسیدگی این موضوع نیست و این پرونده باید در دادگاه کیفری استان رسیدگی شود.» به گفته سیف زاده، وی به همراه «شیرین عبادی»، وکیل دیگر مادر زهره کاظمی، بعد از مطالعه پرونده به این نتیجه رسیده اند که دادگاه فعلی پرونده زهره کاظمی برای رسیدگی صالح نیست.

اذن کلی ولی امر مسلمین به ریاست قوه قضائیه در مورد قاتلان بسیجی و ماموران

محسن عاوی (وکیل بسیجیان قتل‌های رنجیره ای در کرمان) در دفاعیات خود آورده است: "مستند به ماده ۲۶۵ قانون مجازات اسلامی در لزوم اذن ولی امر در اجرای قصاص و با توجه به ابلاغیه ۱۹۱۳۲/۱۹۱۳۲ مورخ ۷۲/۱/۲۸ دفتر مقام معظم رهبری، حفظه الله تعالی به ریاست محترم قوه قضائیه در موارد احکام قصاص صادره از محاکم در مورد مأموران و بسیجیانی که در مقام انجام وظیفه شرعی یا به اعتقاد مهدورالدم یا تحت عنوان نهی از منکر مرتکب قتل عمدی شده یا می‌شوند ابلاغ نمودند. مقام معظم رهبری ضمن تشکر از اعمال حساسیت به موارد مذکور مقرر فرموده‌اند هر مورد از این قبیل با عنایت و تکیه بر جهتی که شایسته است موجب تبدیل قصاص به دیه شود و به معظم له منعکس گردد. (تا دیه پرداخت شود) لذا اعتقاد دارد که از نظر حقوقی ولی امر اذن کلی خود به ریاست محترم قوه قضائیه در مورد مانحن فیه را تخصیص داده و در این خصوص می‌بایست از طریق مجاری محترم به استحضار معظم له رسیده و برابر اوامر آن حضرت عمل نمود. با توجه به مراتب فوق تقاضای رسیدگی و تجدیدنظر در دادنامه معترض عنه و صدور حکم خدا پسندانه را دارد."

سران اتحادیه اروپا خواستار بهبود

وضعیت حقوق بشر در ایران شدند

سران اتحادیه اروپا در پایان اجلاس دو روزه خود در بروکسل خواستار همکاری رژیم ایران با آژانس بین المللی انرژی اتمی شدند. آنها همکاریهای آینده این اتحادیه با رژیم ایران در زمینه بازرگانی را از جمله مشروط به شفاف سازی فعالیتهای هسته ای ایران دانستند. سران اتحادیه اروپا همچنین خواستار بهبود وضعیت حقوق بشر ، آزادی بیان و وضعیت زندانیان سیاسی در ایران شدند. جمهوری اسلامی در برنامه تلویزیون خود گفت سران ۲۵ کشور اروپا شامل اعضای فعلی و آینده اتحادیه اروپا از آنچه شفاف نبودن برنامه هسته ای ایران توصیف شده ابراز نگرانی کردند.

فدراسیون بین المللی حقوق بشر از

اروپا و کانادا خواستار برخورد جدی

با جمهوری اسلامی به دلیل نقض حقوق بشر در ایران شد. فدراسیون بین المللی حقوق بشر طی نامه ای سرگشاده به اتحادیه اروپا و دولت کانادا خواستار برخورد جدی با جمهوری اسلامی به دلیل نقض حقوق بشر در ایران شد. در این نامه آمده است پس از مرگ زهره کاظمی در ژوئیه سال ۲۰۰۳ در تهران که در نتیجه ضرب و شتم در بازداشت جان خود را از دست داد ، در دسامبر گذشته دولت کانادا در تهیه قطعنامه ای برای رسیدگی به وضع حقوق بشر در ایران در کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل پیشقدم شد. از سال گذشته تا کنون وضعیت حقوق بشر در ایران بهبود نیافته است. قطعنامه ای که از سوی دولت کانادا در مجمع عمومی سازمان ملل طرح شد با استقبال گسترده ای روبرو گردید. به همین دلیل طرح چنین موضوعی در اجلاس جاری کمیسیون حقوق بشر در ژنو نیز از حمایت خوبی برخوردار خواهد شد. با وجود وخامت

سازمان عفو بین الملل طی بیانیه ای نگرانی

خود را از وضعیت ارژنگ داوودی ابراز

کرد.

با وجود آنکه خانواده ارژنگ داوودی وثیقه وی را پرداخت کرده اند و بنا به گزارش وی از مشکلات شدید جسمی ناشی از شکنجه و بد رفتاری در رنج است و از کمکهای درمانی لازم محروم گشته، ارژنگ داوودی هنوز در زندان بسر میبرد.

موسسه فرهنگی، آموزشی و صنعتی، از موسسان و فعالان در نهضت مقاومت ملی، جبهه ملی، نهضت آزادی ایران، جمعیت ایرانی دفاع از حقوق بشر، جمعیت دفاع از آزادی و حاکمیت ملت ایران و نمادی از اخلاق در سیاست و عشق به میهن، روز پنجشنبه ۲۰ فروردین ۱۳۸۳ از ساعت ۴،۳۰ بعد از ظهر در حسینیه ارشاد برگزار گردید

اعضاء مجاهدین خلق ایران تحویل

ایران نخواهند شد

حداقل یکصد ایرانی که تابعیت سوئدی داشته و عضو گروه رجوی هستند، بیش از یک سال است که در زندانی در نزدیکی بغداد نگهداری می شوند و جرأت بازگشت به ایران را ندارند. به گزارش فرانس پرس شمار ایرانیان با تابعیت سوئدی در عراق به چهار هزار نفر می رسد که همگی از گروه رجوی بوده و در پایگاه اشرف در شمال غربی بغداد محصور شده اند. مقامات آمریکایی تصمیم گرفته اند که افراد این گروه را از عراق اخراج کنند ولی اعلام کرده اند که افراد گروه رجوی را به ایران تحویل نخواهند داد. «هاریا هاوکسون» سخنگوی وزارت خارجه سوئد در این باره گفت: «ما با مقامات آمریکایی در تماس هستیم تا اگر امکان آن باشد، افراد گروه رجوی را تحویل بگیریم.»

نامه اعتراض وکلا و همسران زندانیان ملی - مذهبی به رئیس قوه قضائی

همسران و وکلای مدافع رضا علیجانی، هدی صابر و تقی رحمانی طی نامه‌ای به روسای سه قوه خواستار روشن شدن وضعیت پرونده بازداشت‌شدگان ملی مذهبی شدند. در این نامه به اظهارات اخیر سخنگوی قوه قضائیه شده است که طی آن مدعی شده بود محکومیت بازداشت‌شدگان ملی - مذهبی قطعی است. آنها برنامه خود تاکید کردند که این دومین بار است که سخنگوی قوه قضائیه این ادعا را طرح می کند، درحالیکه پرونده مطابق تصمیم دادگاه رسیدگی کننده در مرحله تجدید نظر است. آنها در این این نامه تاکید کرده اند که بازداشت همسرانشان بر خلاف قانون اساسی وارد دهمین ماه خود شده است. در حال حاضر ملاقات خانواده‌ها منوط به مجوزهای مودی است و وکلا نیز تا به حال قادر به ملاقات با شخصیت‌های مزبور طی بیش

خانواده ارژنگ داوودی اخیرا برای آزادی وی وثیقه ۵۰ میلیون تومانی درخواستی مقامات ایرانی را با گرو گذاشتن املاک پرداخت کرده اند. ولی بنا به گزارشی مقامات مسئول به بهانه اینکه "پرونده وی تکمیل نشده" از آزاد کردن وی امتناع می ورزند.

بنابه به گزارش، ارژنگ داوودی زمانیکه در بند ۳۲۵ که زیر نظر سپاه پاسداران است، در مدت بازداشت بشدت شکنجه گردیده و مدت ۱۰۰ روز در سلول انفرادی نگهداری شده است. در زمستان امسال او در اطاقی نگهداشته شد که کولر آنرا شبها روشن میکردند تا اطاق سردتر شود.

ارژنگ داوودی بین اوت و اکتبر ۲۰۰۳ دستگیر شد. او در ساختن یک فیلم مستند تلویزیونی در باره ایران کمک کرده بود. این فیلم بطور مخفیانه و غیرقانونی تهیه شده بود و بطور گسترده ای در اروپای شمالی در دسامبر ۲۰۰۳ و ژانویه ۲۰۰۴ در آمریکای شمالی نمایش داده شد. او در این فیلم مستند مورد مصاحبه قرار میگیرد و در مورد زندانیان سیاسی، کشته شدن زهرا کاظمی خبرنگار ایرانی - کانادایی صحبت میکنند.

برگزاری دادگاه جوانان ایرانی و کانادایی اشغال کننده دفتر وزیر مهاجرت و شهروندی کانادا،

گروهی از دانشجویان و دانش آموزان تورنتو که در اعتراض به اخراج یک دانشجوی پاکستانی از کانادا، دفتر وزیر مهاجرت و شهروندی را به اشغال خود در آورده بودند، توسط پلیس دستگیر و زندانی شدند. اعتراض این گروه در پی دستگیری ۲۴ دانشجوی پاکستانی توسط پلیس کانادا در آگوست سال گذشته، به علت حضور و فعالیت های مشکوک در تورنتو به وقوع پیوست. این در حالی است که دفتر انجمن دانشجویان در دانشگاه کنکور دیا و مک گیل در مونترال که گفته میشود توسط ایادی رژیم اداره میشوند همواره به فکر دعوت از خوانندگان لوس آنجلسی هستند.

مراسم بزرگداشت دومین سالگرد موسس

جمعیت ایرانی دفاع از حقوق بشر

مراسم بزرگداشت دومین سالگرد درگذشت شادروان دکتر ید الله سحابی یار وفادار دکتر محمد مصدق، دوست همراه، هم گام، هم رزم و هم سنگر آیه الله سید محمود طالقانی و مهندس مهدی بازرگان؛ یاور، مشوق و حامی دکتر علی شریعتی، از بنیانگذاران چندین

ارتباط با بیگانگان و توهین اعلام شده است. قرار است «نعمت احمدی» وکیل این دانشجو که از سوی انجمن دفاع از حقوق زندانیان وکالت وی را پذیرفته، پرونده وی را مطالعه کند.

شیرین عبادی: امیدوارم

حکم آقاجری لغو شود

شیرین عبادی برنده جایزه صلح نوبل در گفت و گو با شبکه

رادبویی صدای آلمان درباره اجرای حکم اعدام آقاجری اظهار داشت: من امیدوارم که این حکم اعدام لغو شود و در رسیدگی های قضایی حکم اعدام آقای آقاجری از بین برود زیرا اعدام برای مجرمان و متهمان سیاسی و عقیدتی، شاید بیش از یک قرن است که در جهان منسوخ شده است. به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) این وکیل دادگستری در این گفت و گو با بیان این که من طرفدار حقوق بشر و مخالف اعدام هستم، تصریح کرد: مطرح شدن یک نظریه حقوقی (اعم از مخالفت با اعدام) اشکالی ندارد، هیچ چیزی در ایران زود نیست؛ زیرا که ایران سابقه ۷۰۰۰ سال تمدن دارد. این که می گویند زود است، برای کشورهای است که تازه مردمش به خواندن و نوشتن رسیده اند. این وکیل ایرانی گفت: قانونی مانع لغو اعدام نیست بلکه باید در این زمینه قانون به تصویب برسد؛ تصویب قانون طبق مقررات قانون اساسی به این صورت است که مجلس باید طرحی را تصویب کند و به تایید شورای نگهبان برساند، اما طرحی در این زمینه مطرح نشده است. وی درباره آینده رعایت حقوق بشر در ایران گفت: مردم ایران بارها خواست خود را برای احترام به حقوق بشر و رعایت دموکراسی اعلام کرده اند که امیدوارم صدای مردم شنیده شود و احترام به حقوق بشر افزایش یابد. وی با اشاره به وجود مشکل در برخی از قوانین تاکید کرد که احترام به حقوق بشر باید ابتدا از مجلس شروع شود.

خشم جمهوری

اسلامی از پرده

برداری لوح یادبود

در برلین

قرار است که در منطقه

«شارلوتن بورگ»، یکی از پرجمعیت ترین محلات برلین بنای یادبودی از قربانیان رستوران میکونوس، که در آن و در سال ۹۲ رهبر حزب دموکرات کردستان ایران، صادق شرفکندی و ۳ تن

از ۹ ماه که از ایام بازداشت موقت آنها می گذرد نگردیده اند.

اگر حکم اعدام لغو شده است، چرا اعلام نمی کنید؟

منوچهر عدالتی مدیر کل دفتر حوزه ریاست و روابط عمومی سازمان زندانها می نویسد: سعید ماسوری زندانی که بیش از این گفته می شد به اعدام محکوم شده ، درحال ((تحمل کیفر)) در زندان است. اما آقای عدالتی به مدت زمان این تحمل کیفر هیچ اشاره نمی کنند. از طرف خانواده ماسوری طی نامه ای سوال شده است که : " اگر حکم اعدام وی لغو شده است، چرا به وی اعلام نمی کنید؟ چرا همچنان وی را زیر فشار برای امضا توبه نامه و تعهد همکاری دارید؟ چرا امضا این اسناد را شرط لغو حکمش از سوی قاضی می دانید؟ شما می گوید: ((که پیش از این گفته می شد به اعدام محکوم شده))، منظورتان چیست؟ آیا به اعدام محکوم نشده بود؟ آیا محکوم شده بود و حکمش لغو شده است؟ آیا این به این معنی است که ایشان حکم داره ولی حکمشان اعدام نیست؟ چرا این حکم را به ما اعلام نمی کنید تا ما از فشار روانی چهار ساله خلاص شویم؟ و چرا همیشه در برگه اعلام وضعیت می نویسید ((بلا تکلیف))؟ آیا این اطلاعیه دادن به روزنامه فقط به این دلیل نیست که سراسر دنیا از کیس سعید با خبر شده اند و میلیونها انسان شریف و انسان دوست، خواهان لغو حکم اعدام وی می باشند؟

آقای منوچهر عدالتی این از انصاف و عدالت بدور است که شما در سطح علنی و روزنامه ها، اینگونه اظهار نظر می کنید و از سوی دیگر نه تنها به سعید و ما لغو حکم را اعلام نمی کنید بلکه به سعید فشار می آورید که حکمش بخاطر ننوشتن توبه نامه، لغو نشده است. آقای عدالتی حتماً در خانواده اتان هیچگاه زندانی سیاسی محکوم به اعدام نداشته اید، پس نمی توانید عذایی که ما در این چهار سال را کشیده ایم را بفرهید. اما اگر ذره ای وجدان انسانی هنوز در وجودتان باشد، ما را از این عذاب کشنده روزمره، با اعلام رسمی خبر لغو حکم اعدام سعید، نجات خواهید داد."

از طرف خانواده سعید ماسوری، منوچهر ماسوری

۱۰ سال حبس برای یک دانشجو

«پیمان پیران» از فعالان دانشجویی که از اوایل اسفند ماه در زندان قصر به سر می برد، از سوی دادگاه انقلاب به ۱۰ سال حبس محکوم شد. اتهامات وی اقدام علیه امنیت کشور، تشویش اذهان عمومی،

تنها در ۴ کشور از جمله ایران صورت گرفته است. گزارش عفو بین الملل همزمان با اجلاس کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل متحد انتشار می یابد. در همین حال گزارشهای رسیده از ایران حاکیست که رژیم جمهوری اسلامی به اجرای حکم اعدام ادامه می دهد. تنها طی روزهای گذشته رژیم اسلامی مردی را در اهواز حلق اویز کرد و حکم اعدام جوانی را در ساری صادر نمود.

تشکیل انجمن دفاع از حقوق

زندانیان

در ایران نخستین نهاد مدنی دفاع از حقوق زندانیان، پس از کسب

مجوز از وزارت کشور موجودیت خود را اعلام کرده است. به نوشته روزنامه ایران فعالیتهای این انجمن کاملا غیر سیاسی خواهد بود و دربرگیرنده حقوق مدنی تمام زندانیان است. عمارالدین باقی، حسین انصاری راد، محمد عطریانفر، اعظم طالقانی و نرگس محمدی از جمله اعضای هیات امنا این تشکل هستند به گفته روزنامه وقایع اتفاقیه آقای باقی در اولین نشست هیات امنای این انجمن در حسینیه ارشاد تهران از ارائه خدمات رفاهی و حقوقی به زندانیان به عنوان دستور کاری انجمن نام برده و تاکید کرد که برای پیشبرد اهداف و برنامهها از روشهای مختلف مذاکره، اعتراض، فشار، اطلاع رسانی و پژوهش استفاده خواهد شد.

اعتصاب معلمان

«علیرضا هاشمی» دبیرکل سازمان معلمان ایران گفت: همزمان با آغاز هفته معلم در اردیبهشت ماه سال جاری این تشکل صنفی دست به تحصن و تجمع خواهد زد. آقای هاشمی بقیه در صفحه ۱۶ ....

دیگراز اپوزیسیون مخالف رژیم، قربانی تروریسم دولتی جمهوری اسلامی شده اند، بنای یادبودی پرده برداری شود. بر تارک این لوح یادبود (۵۰ در ۷۰ سانتیمتری) علاوه بر اسامی قربانیان این جنایت، جمله ای با این مضمون نیز حک شده است: آنان در راه حقوق بشر و آزادی مبارزه می کردند و توسط حاکمین وقت جمهوری اسلامی به قتل رسیدند. گفتنی است که در متن اولیه عبارت .... "توسط مقامات جمهوری اسلامی" ... آورده شده بود که بر اثر فشارهای انجام شده از سوی جمهوری اسلامی و وزارت خارجه آلمان تعدیل شد و کلمه "وقت" بر آن اضافه شده است. در دسامبر سال گذشته و در مجمع عمومی یکی از شهرداری های مناطق چندگانه برلین، "شارلوتن بورگ ویلمرز دورف" قرار شد از این بنای یادبود در روز ۳۱ مارس ۰۴ و در محل جنایت، رستوران میکونوس، خیابان "پراگ" شماره ۲، پرده برداری شود. مسئولین اما بدلیل خواست دولت مرکزی اجرای مراسم را بدلیل همزمانی آن با گشایش کنفراسی مربوط به افغانستان به روز ۲۰ آوریل به تاخیر انداختند. سرداران حکومتی اما چنان عصبانی شده اند که شهردار تهران، احمدی نژاد، به نیابت از طرف ولی فقیه ماموریت یافت تا شهردار برلین، ووه رایت، را تهدید به مقابله بمثل کرده و بگوید: اگر طرح پرده برداری از بنای یادبود همچنان در دستور کار باشد ما نیز مجبوریم که خواست بازماندگان قربانیان شیمیائی جنگ ایران و عراق را بمرحله اجرا گذارده و بنای یادبودی از آنان در تهران ایجاد کنیم. احمدی نژاد که این اقدام برلین را توهین به جمهوری اسلامی می داند، قصد آن کرده است که علاوه بر این، به افشاگری دست زده و آلمان را در فروش سلاحهای شیمیائی به صدام متهم کند. آقای کلاوس ووه رایت، شهردار برلین در یک اعلام نظر رسمی و در جواب به شهردار مکتبی تهران گفت که به هیچ عنوان در نظر ندارد بروی تصمیمات سیاسی این شهرداری، که مستقل عمل می کنند، تاثیر بگذارد.

جمهوری اسلامی با حداقل ۱۰۸ اعدام در

سال گذشته در ردیف دوم قرار دارد

سازمان عفو بین الملل در گزارشی از اجرای حکم اعدام در ۲۸ کشور جهان اعلام کرد که جمهوری اسلامی ایران با حداقل ۱۰۸ مورد اعدام در سال گذشته در ردیف دوم کشورهایی که بالاترین تعداد اعدامها را داشته اند، قرار دارد. این گزارش حاکیست که ۸۴ درصد اعدامها در جهان در سال ۲۰۰۳

ماره ۱۹ اعلامیه جهانی حقوق بشر

هرکس حق آزادی عقیده و بیان دارد: این حق شامل آزادی در داشتن عقاید بدون مدافله و مزاحمت و آزادی در طلب و کسب و نشر اطلاعات و افکار از طریق هر رسانه ای و بدون ملاحظات مرزی است

اما این پرونده تنها به خاطر خانم زانا نیست که جلب توجه زیادی کرده است.

محاکمه مجدد خانم زانا اساساً حاصل اصلاحاتی است که با هدف منطبق کردن معیارهای ترکیه بر معیارهای دموکراتیک اتحادیه اروپا در پارلمان ترکیه تصویب شد. ترکیه امیدوار است به اتحادیه اروپا بپیوندد.

با این حال منتقدان اشاره می کنند که هرچند حقوق بشر در ترکیه رسماً و روی صفحه کاغذ بهبود یافته، اما عملاً تغییرات زیادی به خود ندیده است.

لیلا زانا، مبارز سیاسی ترکیه درخواست کمک از

شیرین عبادی

لیلا زانا زندانی سیاسی ترکیه که دهمین سال محکومیت خود را در زندان می گذراند در نامه‌ای به عبادی و میتران (همسر رئیس جمهور سابق فرانسه) از آنها تقاضای کمک کرد. به گزارش روزنامه‌ی زمان - چاپ ترکیه - لیلا زانا، مبارز سیاسی و نماینده‌ی سابق مجلس ترکیه که در حزب منحل شده‌ی دموکرات (DEP) عضویت داشت و به دلیل مبارزات سیاسی به همراه همکارانش تحت محکومیتی طولانی مدت قرار گرفت در دهمین سال زندان خود در نامه‌ای به شیرین عبادی، وکیل ایرانی و برنده‌ی جایزه‌ی صلح نوبل و دنیل میتران، همسر رئیس جمهور سابق فرانسه از آنها تقاضای کمک کرد.

زانا در این نامه که با خطاب "دوستانم" شروع شده است از عبادی و میتران خواست از کسانی که برای ایجاد اصلاحات و صلح در ترکیه تلاش می کنند، حمایت کنند. وی در این نامه سرگشاده هم چنین گفت: هم اکنون دهمین سال محکومیت خود را پشت سر می گذرانم و می دانم که دادگاه جدید حکم قبلی را تایید خواهد کرد. وی با تأکید بر اینکه ترکیه اصلاحات لازم برای پیوستن به اتحادیه‌ی اروپا را انجام نداده است ادامه داد: مدافعان حقوق بشر، مبارزان آزادی و برندگان جایزه‌ی صلح نوبل در سراسر دنیا باید گردهم بیایند. شما باید پیشروان تشکیل کمیته‌ی صلح جهانی باشید.

به نوشته‌ی این روزنامه، پرونده‌ی زانا یکی از پرونده‌های بحث انگیز ترکیه است و اتحادیه‌ی اروپا نیز بر آزادی زانا و همکارانش تأکید دارد. این پرونده مجدداً در حال بررسی است، اما موقتاً بررسی آن به تعویق افتاده است.

انتقاد کمیته امور خارجه

مجلس کانادا از وضعیت

حقوق بشر در ایران

و عربستان سعودی

کمیته امور خارجه مجلس کانادا از وضعیت حقوق بشر در ایران و عربستان سعودی انتقاد کرد. این کمیته روز چهارشنبه از ایران خواست در باره بازداشت، شکنجه و قتل زهرا کاظمی، خبرنگار و عکاس ایرانی - کانادایی، توضیح دهد. کمیته امور خارجه همچنین از عربستان سعودی خواست تحقیق کاملی در باره بازداشت و شکنجه یک شهروند کانادایی در آن کشور انجام شود.

لغو سفر نلسون ماندلا

نلسون ماندلا مبارز قدیمی حقوق بشر و رئیس جمهور سابق آفریقای جنوبی که قرار بود به دنبال سفر خود به خاورمیانه، در تهران با محمد خاتمی، رئیس جمهور ایران دیدار و مدال افتخار جمهوری اسلامی را دریافت دارد، به طور ناگهانی اعلام شد که این سفر در زمان مقرر انجام نخواهد شد.

دادگاه محاکمه مجدد لیلا زانا، مخالف

سیاسی کرد ترکیه و عضو سابق پارلمان

آن کشور

خانم زانا به اتهام یاری رساندن به گروه پیکارجوی حزب کارگران کردستان (پ ک ک) محاکمه شد و از ده سال قبل تاکنون در زندان به سر می برد. اما محاکمه او از سوی دادگاه اروپایی حقوق بشر غیرعادلانه شناخته شد و طی سال گذشته محاکمه مجددی در جریان بوده است.

جامعه بین المللی به نتیجه این محاکمه اشتیاق زیادی نشان داده است.

سفارتخانه های کشورهای مختلف، اتحادیه اروپا و گروه های متعدد بین المللی حقوق بشر نمایندگان خود را به جلسات محاکمه فرستاده اند.

در همین مدت خانم زانا به یک مخالف سیاسی سرشناس بدل شده و جایزه صلح ساخاروف پارلمان اروپا به او تعلق گرفته است.

او چند سال پیش فرصتی را که به دلیل ناراحتی های جسمانی برای ترک زندان به او پیشنهاد شده بود رد کرد.

براساس این گزارش، تعدادی از زنان و دختران خودسوزی کرده مرده اند و تعدادی از آنها نیز که زنده مانده اند در شرایط بدی به سر می برند.

هشدار فعالان اروپائی حقوق بشر در

مورد دفاع از حقوق پناهندگان

فعالان اروپایی حقوق بشر قبل از آغاز کار وزرای کشورهای عضو اتحادیه اروپا، در بروکسل، فراخوانی در دفاع از حقوق پناهندگان صادر کردند. آنان هشدار می دهند که وضعیت پناهندگان و حقوق شان بشکلی دراماتیک بدتر از قبل شده است. این فعالان مباحث روز سه شنبه ۳۰ مارس ۰۴، وزرای کشور عضو اتحادیه اروپا، در زمینه تصویب خطوط اساسی مسائل پناهندگی این کشورها را برخلاف همه حقوق های انسانی ارزیابی می کنند. نکته حائز اهمیت در زمینه حمایت های دیگر اینکه، یکی از کمیسارهای پناهندگان سازمان ملل متحد " لوبرز" نیز از این فراخوان حمایت کرده است. موارد مهم و اساسی اختلاف نظر تشکلهای حقوق بشر، شامل امنستی انترناسیونال، کاریتاس، پزشکان بدون مرز و Human Rights Watch، با طرحهای اتحادیه اروپا، مسائلی است از جمله: ۱- کشورهایی که از آنان با عنوان "امن" و ۲- کشورهایی که از آنها با عنوان "کشور ثالث" یاد می گردد. این تشکلهای ائتلاف بی سابقه خود در نظر دارند با مقاومت های گسترده از اجرای نقشه های کمیونهای پناهندگی اتحادیه اروپا جلوگیری بعمل آورند. در این اعلامیه مشترک از سوی آنان می خوانیم: "اخراج پناهندگان به کشورهای مبدا نه تنها خطر جانی برای آنان در بر داشته و دارد، بلکه تصویب چنین تصمیماتی تأثیرات منفی و بزرگی از چهره کشورهای اروپائی در جهان پیرامون برجای خواهد گذاشت. " اعلامیه سپس می افزاید: " آنها در نظر دارند یک قرار داد بین المللی را به ثبت برسانند که بجای تامین امنیت پناهندگان، امنیت آنان را به خطر می اندازد. " در این میان " روود لوبرز " فراتر رفته و گفت: " بدینوسیله سیستم جهانی پناهندگی مورد تهدید قرار گرفته و پایمال می شود." از جمله نگرانی های دیگر فعالان حقوق بشر اینست که از نظر آنان ممکن است بعد از این رسیدگی به پرونده ها به گونه ای انجام گیرد که پس از دادگاه اول و عدم پذیرش تقاضای پناهندگی، دادگاه دومی در کار نباشد و متقاضی پناهندگی از کشور اخراج گردد.

محکومیت ۱۴ فعال حقوق بشر

سوریه در دادگاه نظامی شهر حلب

۱۴ فعال حقوق بشر سوریه به حکم دادگاه نظامی به موجب قانون شرایط اضطراری که از ۳۰ سال پیش بر کشور حکمفرماست، به زندان محکوم شدند. دادگاه شهر حلب ۱۳ فعال حقوق بشر را هر یک به ۳ ماه و نفر چهاردهم را به ۱ سال زندان محکوم کرد. سازمان عفو بین الملل ضمن محکوم کردن اقدام دادگاه نظامی سوریه خواهان آزادی فوری زندانیان سیاسی شد.

فاجعه انسانی در غزه

رژیم فاشیست اسرائیل با محاصره کامل نوار غزه و جلوگیری از ورود مواد غذایی و مایحتاج عمومی، مردم ساکن این نوار را با بحران و فاجعه انسانی روبه رو کرده است. به گزارش منابع فلسطینی، ارتش رژیم اسرائیل به کامیون های حامل دارو و مواد غذایی کمیساریای عالی حمایت از پناهندگان فلسطینی سازمان ملل انروا اجازه ورود به نوار غزه را نمی دهد و این امر نگرانی های تازه ای برای ساکنان غزه به وجود آورده است.

دختران و زنان افغانستانی خود را آتش

میزنند.

ژیلا بنی یعقوب، روزنامه نگار ایرانی که به تازگی به افغانستان سفر کرده ضمن اعلام این مطلب افزود: معاون وزارت زنان افغانستان در کنفرانس زنان روزنامه نگار افغان که اسفند ماه گذشته در کابل برگزار شد در سخنرانی خود گفت به عنوان یکی از اعضای گروه ویژه تحقیق در مورد خودسوزی زنان در هرات به این نتیجه رسیده که تعداد زیادی از دخترانی که خودسوزی کرده اند، کسانی بودند که در ایران متولد شده و با فرهنگ آنجا بزرگ شده اند. بیشتر آنها بعد از بازگشت به افغانستان، نتوانستند شرایط اینجا را از لحاظ امکانات تحمل کنند و به ایران فرار کردند اما بعد از اینکه پلیس ایران مجدداً آنها را رد مرز کرد و به افغانستان برگرداند، در اثر ناامیدی و با تائیدی که از زنان ایرانی گرفتند، اقدام به خودسوزی کردند. بنی یعقوب همچنین گفت: ایشان اعتقاد داشت این روش خودکشی تا قبل از این اصلا در افغانستان سابقه نداشته و گروه دیگری از زنان هم که به دلایل مشکلات شخصی و خانوادگی خودسوزی کرده اند، به دلیل نزدیکی هرات به ایران از زنان ایرانی الگو گرفته اند.

حقوق بشر "نه یک کلمه کمتر و نه یک کلمه بیشتر"

سایت: بیداران

از همان فردای انقلاب، که اعدام های دسته جمعی در پشت بام محل اقامت آیت اله خمینی آغاز شدند، سازمان های جهانی مدافع حقوق بشر در اعتراض به این کشتارها، به محکوم کردن رهبران رژیمی پرداختند، که بعدها نام جمهوری اسلامی را بر خود نهاد. واکنش این رهبران که تعداد بسیاری از آنها خود قربانیان زندان و شکنجه در رژیم شاه بودند. و در دوران اسارت پناه به این سازمان ها برده بودند و برای محکوم کردن رژیم شاه به نوشته و گفته های آنان استناد می کردند؛ تا مدت ها سکوت بود. اولین واکنش رسمی در برابر اعتراض سازمان های مدافع حقوق بشر، سخنرانی آیت اله خمینی در ۳ خرداد ۱۳۵۸ است. (۱) آیت اله خمینی در این سخنرانی قطعنامه ی مجلس سنای امریکا در محکوم کردن اعدام مسئولان رژیم گذشته را با تلاش سازمان های مدافع حقوق بشر یکی جلوه می دهد و اعتراضات آنها را تلاش "محافل صهیونیستی" و "لویی های آنان" در دفاع از "جنایتکاران رژیم شاه" و "همدستان گذشته خود قلمداد می کند. در پی این سخنرانی، طبق معمول تظاهرات وسیعی براه افتاد و "حقوق بشر آمریکایی- صهیونیستی" محکوم گردید. از آن پس نیز "حقوق بشر" با پسوند "آمریکای صهیونیستی" به اصطلاح مقامات رژیم تبدیل می شود. البته این سخنرانی همزمان با انتشار اولین گزارش بازدید هیئت نمایندگی سازمان عفو بین الملل از ایران است. این هیئت اجازه ورود و بررسی وضعیت زندان ها و دادگاه ها را توسط دولت موقت دریافت کرده بود. نتیجه این سفر که اولین و آخرین سفر سازمان عفو بین الملل به ایران است، گزارش مفصلی است از "قتل"، "شکنجه"، "اعدام" و دادگاه های غیرقضایی و... که سازمان عفو در ژوئن ۷۹ منتشر ساخت. (۲)

باید یادآوری کرد که در فضای انقلابی آن روزها، اصول و مفاهیم حقوق بشر نه آن گونه که باید شناخته شده بودند و نه توجه کسی را جلب می کرد و نه مدافعان زیادی داشت. اولین تشکل دفاع از حقوق بشر "کمیته ایرانی دفاع از آزادی و حقوق بشر" که در سال

۱۳۵۶ و در "فضای باز سیاسی" امکان فعالیت یافت، با برگزیده شدن یکی از اصلی ترین رهبرانش، آقای بازرگان به نخست وزیری دولت موقت، و بروز اختلافات درونی عملا تضعیف و منفعل شده بود. یکی دیگر از تشکل های مدافع حقوق بشر، کانون وکلا نیز در آن زمان دچار تشتت درونی بود، چنان که در پی دستگیری یکی از اعضای آن زنده یاد پرویز اوصیا، نه تنها این اقدام را محکوم که حتا به آن اعتراض هم نکرد. (۳) و بزرگترین سازمان چپ ایران نیز "اعدام" را "انسانی ترین کار در حق جنایتکاران" می دانست. (۴)

اولین تشکل دفاع از حقوق بشر "کمیته ایرانی دفاع از آزادی و حقوق بشر" که در سال ۱۳۵۶ و در "فضای باز سیاسی" امکان فعالیت یافت و با برگزیده شدن یکی از اصلی ترین رهبرانش، آقای بازرگان به نخست وزیری دولت موقت، و بروز اختلافات درونی عملا تضعیف و منفعل شده بود.

زندان، شکنجه و اعدام که از محل اقامت رهبر انقلاب و با احکام ایشان آغاز شد بود به سراسر ایران گسترش یافت. " فقط در چهارماهه اول بعد از انقلاب "بیش از ۱۰۰۰۰ نفر محاکمه شدند و از این تعداد صدها نفر به اعدام و هزاران نفر منتظر حکم اعدام هستند" (۵) اعدام های تابستان ۵۸ در حمله نظامی به کردستان، کشتار دهه ۶۰ در زندان و خیابان های ایران و بالاخره قتل عام زندانیان سیاسی در سال ۱۳۶۷ همه و همه "تودهنی" رژیم جمهوری اسلامی به سازمان های مدافع حقوق بشر بود. در همه این سال ها که حکومت اسلامی صدرنشین لیست سیاه کشورهای نقض کننده حقوق بشر است؛ در بیانیه ها و سخنرانی های رهبران رژیم "حقوق بشر همچنان با همان پسوند "آمریکایی صهیونیستی" به کار گرفته می شود. در پایان سال ۱۳۶۷ است که بعضی از مسئولین رژیم سخن از حقوق بشر و آن هم "حقوق بشر اسلامی" را به میان می آورند. و این در زمانی است که نماینده ویژه کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل آقای ادواردو گالیندوبیل اجازه می یابد که برای اولین بار به ایران سفر و از وضعیت حقوق بشر گزارش تهیه کند.

گالیندوبیل در فوریه سال ۱۹۸۹ به ایران سفر کرد. درست چندماه پس از "یکسره کردن وضعیت زندان ها" بازهم با فرامین و احکام آیت اله خمینی. ایت اله منتظری جانشین وقت رهبر انقلاب، این فاجعه را در یک کلام چنین تصویر می کند. "اعدام چند هزار نفر

هستند". (۸) راست این است که جهانروایی حقوق بشر و تاکید بر کرامت انسانی بشر فارغ از رنگ و نژاد و مذهب و عقاید سیاسی با تعاریف رایج مذهب اسلام و به ویژه آن گاه که در قدرت هم باشد مغایرت دارد. مشکل جمهوری اسلامی با این و یا آن بند ماده ی اعلامیه جهانی بشر و میثاق های آن نیست که با اصلی ترین ویژگی حقوق بشر یعنی جهانروایی بودن آن است. اصلی که انسان را نه در رابطه با تبعیت از یک دولت یا مذهب "یا نژاد و رنگ" که "بشر" را خارج از مرزهای جغرافیایی "سیاسی" ایدئولوژیک... و انسان را به همان مفهوم انسان بودن، دارای "حقوق" می داند و کرامت انسانی را ارج می نهد. "اصل کرامت انسانی برآمده از عدم پذیرش رفتار غیرانسانی در اعمال اقدامات روزمره ی قدرت های حاکم است" (۹) هم از این رو رژیم می که کرامت انسانی را جز برای مسلمان نمی پذیرد، بر جهانروا بودن اصول انسانی "اعتقادی ندارد".

بشر از نظر اینان یا بشر است که مسلمان و مذکر است و در ارث و ازدواج و قتل و تجاوز و... امتیازاتی دارد که در "قانون مجازات اسلامی" رژیم، در نظر گرفته شده است و یا مسلمان نیست و اصلا بشر نیست که حقوق داشته باشد. "تفاوت چشمگیری که اعلامیه حقوق بشر اسلامی با بیانیه جهانی حقوق بشر دارد آن است که برخی از اصول جهانی حقوق بشر چون با مقررات شرعی مطابقت ندارد بنابر این تغییر داده شده است". (۱۰)

علم کردن تفاوت های "مذهبی فرهنگی و ملی" در رابطه با اصول و میثاق ها و موازین حقوق بشر، برای سرپوش نهادن بر جنایات و نقض حقوق بشر نه توجیه جدیدی است و نه ابتکار این حضرات است. در دوران جنگ سرد هم کشورهای "سوسیالیستی" این "تفاوت" را کشف کرده بودند و امروز نیز از یک سو چین و کشورهای جنوب شرقی آسیا با "تفاوت فرهنگی و سیاسی" و از سوی دیگر "کشورهای اسلامی" با عمده کردن شریعت اسلام به معرکه وارد شده اند. رژیم جمهوری اسلامی در این مورد از هر دو توجیه بهره می گیرد. "گاهی به چین و دیگر کشورهای آسیایی نزدیک و "تفاوت فرهنگی و آسیایی"، و گاهی "در نظر نگرفتن منظر اسلام توسط غرب" را مطرح می کند. (۱۱)

اما جمهوری اسلامی که خود از مبتکرین "اعلامیه حقوق بشر اسلامی" است، آیا همین موازین را هم رعایت می کند؟ کافی است فقط به چند ماده آن اشاره کنیم

ماده ۱۹ اعلامیه اسلامی حقوق بشر می گوید: "متهم بی گناه است تا این که محکومیتش از راه محاکمه عادلانه که همه تضمین ها برای دفاع از او فراهم شده باشد ثابت گردد". نگاهی به محاکمات

در ظرف چند روز" و "قتل عام بدون محاکمه ی آن هم نسبت به زندانی و اسیر" (۶) آقای سعید رجایی خراسانی که سال ها نماینده ی دیپلماسی ایران در سازمان ملل بود" در مورد سفر گالیندوپل می گوید: "وقتی گالیندوپل آمد مشکلات جنگ و مشکلات سیاسی امنیتی ما دیگر اولویت خود را از دست داده بودند و ما تحمل این را پیدا کرده بودیم که بنشینیم و درباره این موضوع ها گفت و گو کنیم" (۷) حقوق بشر اسلامی هم ترفندی برای این "تحمل" است

زندانیان، شکنجه و اعدام که از محل اقامت رهبر انقلاب و با احکام ایشان آغاز شد بود به سراسر ایران گسترش یافت. "فقط در چهارماهه اول بعد از انقلاب" بیش از ۱۰۰۰۰ نفر محاکمه شدند و از این تعداد صدها نفر به اعدام و هزاران نفر منتظر حکم اعدام هستند" (۵) اعدام های تابستان ۵۸ در حمله نظامی به کردستان، کشتار دهه ۶۰ در زندان و خیابان های ایران و بالاخره قتل عام زندانیان سیاسی در سال ۱۳۶۷ "همه و همه" "تودهنی" رژیم جمهوری اسلامی به سازمان های مدافع حقوق بشر بود. در همه این سال ها که حکومت اسلامی صدرنشین لیست سیاه کشورهای نقض کننده حقوق بشر است؛

حقوق بشر اسلامی چیست؟

آنچه که به نام "حقوق بشر اسلامی" معروف شده است، اشاره به "اعلامیه اسلامی حقوق بشر" است که در سال ۱۳۶۹ در اجلاس وزاری امور خارجه سازمان کشورهای اسلامی در قاهره تصویب و انتشار یافت. رژیم جمهوری اسلامی و عربستان سعودی از جمله مبتکران و فعالان تصویب این اعلامیه بودند. ... مقدمه ی آن گویی می خواهد بگوید در جهان اسلام همه چیز بر وفق مراد انسان ها بوده و اینک نیز هست" حتی مدعی است که در جهان ابتدا مسلمانان بودند که به درک از مفهوم حقوق بشر رسیدند و آنان هم اینک عمیق ترین درک را از حقوق بشر دارند. اگر توجه کنیم که نمایندگان کشورهای چو الجزایر "لیبی"، "سودان"، "سوریه"، "عراق"، "پاکستان" اندونزی و عربستان سعودی این اعلامیه را امضا کرده اند، در می یابیم این ادعاها تا چه حد پوچ و غیرجدی

زیرنویس:

۱- اطلاعات ۴ خرداد ۱۳۵۸ ۲- گزارش ژوئن ۱۹۷۹ عفو بین الملل ۳- زندان توحیدی- پرویز اوصیا ۴ - کیهان ۱۹ فروردین ۱۳۵۸ مصاحبه مطبوعاتی سخنگوی سازمان چریک های فدایی خلق ۵ - گزارش ژوئن ۱۳۷۹ عفو بین الملل ۶ - کتاب خاطرات آیت اله منتظری- بخش اسناد و اعلامیه ها سال ۶۷ - پیام امروز شماره ۱۷ ویژه حقوق بشر مصاحبه با رجایی خراسانی ۸ - خشونت -حقوق بشر، جامعه مدنی- محمدرضا نیکفر- انتشارات طرح نو- ۱۳۷۸ ۹ - مقدمه اعلامیه جهانی حقوق بشر ۱۰ - تاریخچه و اسناد حقوق بشر در ایران- شیرین عبادی- انتشار روشنگران- ایران صفحه ۱۱۷۵ - به متن سخنرانی آقای محمدجواد ظریف نماینده ایران در کنفرانس حقوق بشر مراجعه کنید- اطلاعات ۳ تیر ۱۳۷۲ یا به سخنرانی آقای خاتمی در یونسکو

ادامه اخبار ایران

شیرین عبادی از سکوت کمیسیون

سازمان ملل در برابر نقض حقوق

بشر در ایران انتقاد کرد

امسال هیچ یک از ۵۳ دولت عضو

کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل،

قطعه نامه ای درباره وضعیت حقوق بشر در ایران تسلیم جلسه جاری این کمیسیون در ژنو نکردند. در سال های گذشته کانادا، کشورهای اتحادیه اروپا، و ایالات متحده آمریکا، به کرات عملکرد دولت جمهوری اسلامی ایران را در زمینه حقوق بشر هدف حمله قرار داده بودند.

خانم شیرین عبادی، برنده جایزه صلح نوبل در این باره گفت که سکوت کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل در این مورد، توهینی است به دمکرات ها و حامیان حقوق بشر در ایران، که آزادی خود را در راه کسب اساسی ترین موازین حقوق بشر به خطر می اندازند.

خانم عبادی برای شرکت در جلسه سالانه کمیسیون حقوق بشر، به ژنو رفته است. سفر او همچنین به منظور دفاع از گزارش فدراسیون بین المللی حقوق بشر در دفاع از مبارزان این راه است. خانم عبادی گفت: بررسی عملکرد دولت ها در زمینه حقوق بشر، باید از سوی سازمان های مستقل، و بر اساس موارد نقض آن در هر کشور باشد، و نه بر اساس مصلحت بینی های سیاسی.

در یک کنفرانس خبری او از دولت ایران خواست تا به تعهدات بین المللی خود احترام گذارد، و تاکید کرد که ایران دو پیمان اصلی حقوق بشر را امضاء کرده، و تضمین داده است

بقیه در صفحه ۱۸

چند سال اخیر مسلمانان خودی و وفادار به نظام در عدالتخانه ی ام القرای اسلام کافی است تا به سرنوشت مخالفین غیرمسلمان که طبعاً برای آقایان از لحظه ی تولد مجرم هستند و مسلمانانی که مخالف کلیت نظام اند را دریابیم.

بزرگترین سازمان چپ ایران نیز "اعدام" را "انسانی ترین کار در حق جنایتکاران" میدانست.

ماده ۴ اعلامیه اسلامی حقوق بشر می گوید: "هر انسانی حرمتی دارد و می تواند از آوازه ی خود در زندگی یا پس از مرگ پاسداری نماید و دولت و جامعه موظف است از پیکر و مدفن او پاسداری کند". گورهای دسته جمعی زندانیان سیاسی اعدام شده آن هم با آن شیوه ی خاک سپاری احترام و رعایت این اصل است؟ ایرانیان پیرو بهائیت در کجا و چگونه دفن می شوند و چگونه از آوازه خود در زندگی و یا پس از مرگ پاسداری می نمایند؟

بند الف ماده ۱۸ می گوید: "هر انسانی حق دارد که نسبت به جان و خانواده و ناموس خویش در آسودگی زندگی کند" چند درصد از مردم ایران و از جمله روشنفکران و نویسندگان ایرانی رهبران اقلیت های دینی و ملی "از این آسودگی بهره مند شده اند!

ماده ۱۳ بر آزادی در انتخاب شغل تاکید دارد" بخش عمده ای از مردم ایران" از جمله اقلیت های مذهبی به ویژه بهائیان ایران از شغل دولتی که هیچ از تامین شغلی آزاد هم بهره مند نیستند. و... امروز بیست و پنج سال پس از انقلاب، گفتمان حقوق بشر، گفتمان حاکم در جنبش آزادیخواهی است انقلابی و اصلاح طلب برای حقانیت طرح و برنامه خود به موازین حقوق بشر استناد می جویند، برخی از مسلمانانی که روزی با نظام و با انقلاب همراه بوده اند، امروز، شجاعانه از حقوق بشر، دفاع و برای منطبق کردن اصول اسلام با موازین آن مبارزه می کنند. اما پذیرش و پایبندی به موازین و اصول حقوق بشری در عمل است که اثبات می شود، و این مهم جز با نقد شجاعانه ی گذشته و مشخص کردن مسئولیت ها میسر نمی شود. همه ی ابعاد نقض فاحش حقوق بشر و حقیقت و همه ی حقیقت در کشورمان باید روشن شود.

جمهوری اسلامی بعد از بیست و پنج سال، نه فقط در روابط خارجی اش که در درون و از سوی مردم ایران در شرایطی قرار گرفته است که هیچ راهی جز پذیرش اصول و میثاق ها و موازین حقوق بشر"نه یک کلمه کمتر و نه یک کلمه بیشتر" ندارد. جام زهر این بار هلاک کننده است.

باینیه پارلمان اتحادیه اروپا درباره وضعیت حقوق بشر در ایران

۱- این اجلاس با هدف بررسی وضعیت حقوق بشر در ایران و درخواست ایران برای برقراری ارتباط گسترده با اتحادیه اروپا و متعاقب اجلاس های ژوئن و اکتبر ۲۰۰۲، مارس و جولای ۲۰۰۳ و همچنین قطعنامه اجلاس ۵۸ شورای عمومی سازمان ملل برگزار می شود.

۲- این اتحادیه از دور قبلی گفت و گوهای حقوق بشر میان ایران و اتحادیه اروپا استقبال کرده و همکاری صادقانه ایران را تقدیر می کند. ولی دور آخرین گفت و گو ها هنوز انجام نشده و دور قبلی نیز با کاهش استقبال از سوی مقامات ایران همراه بود. مجدداً تاکید می دارد که پیشرفت حقوق بشر و رعایت استانداردهای آن مورد توجه جدی اتحادیه اروپا است و این اتحادیه مجاز نیست از این موضع عقب نشینی کند. عدم همکاری ایران با این اتحادیه به معنای عقب نشینی از مواضعی است که قبلاً بر روی آن توافق حاصل شده بود.

قانون منع شکنجه که طبق اصل ۳۸ قانون اساسی در مجلس تنظیم شده، توسط شورای نگهبان مورد تایید قرار نگرفت. حتی کنوانسیون منع شکنجه سازمان ملل به تصویب مجلس رسید که باز توسط شورای نگهبان تایید نشد

۳- این اتحادیه از ایران می خواهد به نقش قانون در جامعه اهمیت دهد. متأسفانه این پارلمان شاهد بوده که در این اواخر موارد جدی نقض حقوق بشر رخ داده است. بیشتر این موارد به مواردی چون آزادی بیان و عقاید باز می گردد که به شدت زیر سایه انتخابات بحث برانگیز مجلس هفتم است که به زودی و در چند ماه آینده کار خود را قرار است آغاز کند.

ضمن اینکه تعطیلی روزنامه ها، بازداشت فعالان دانشجویی و احضار فعالان سیاسی هنوز ادامه دارد. حتی هیأتی که برای بررسی بازداشت موقت به ایران آمده بود، اشاره کرد که نقض جدی

حقوق متهمان به کرات دیده شده است. این اتحادیه تاکید می کند که ایران باید به سرعت این موارد را مرتفع کرده و به عنوان نخستین قدم تمام فعالان سیاسی را آزاد کند و به وضع آزادی بیان به شدت توجه کند.

۴- این اتحادیه به انجام مجازات اعدام در ایران اعتراض دارد و متأسفانه به رغم چندین بار که از سوی این اتحادیه اعتراض شده، هنوز این روند ادامه دارد.

این اتحادیه از ایران می خواهد استانداردهای خود را در این خصوص با استاندارد های بین المللی تطبیق داده و از ریاست قوه قضائیه می خواهد طبق یک برنامه تحقیق، به جایگزین کردن مجازات ها بپردازند. ضمن اینکه رویه دادرسی هنوز در هاله ای از ابهام قرار دارد و بسیاری از وقایع غیرقابل تعقیب و تحقیق است. پرونده زهرا کاظمی هنوز مورد بررسی قرار نگرفته و با اینکه نمایندگان مجلس در این قضیه بسیار فعالیت کردند، هنوز این قضیه حل نشده است.

ضمن اینکه قانون منع شکنجه که طبق اصل ۳۸ قانون اساسی در مجلس تنظیم شده، توسط شورای نگهبان مورد تایید قرار نگرفت. حتی کنوانسیون منع شکنجه سازمان ملل به تصویب مجلس رسید که باز توسط شورای نگهبان تایید نشد. این اتحادیه تاکید می کند که این قوانین مورد تصویب قرار گیرند و اگر شورای نگهبان به این امر اهتمام نوزدید، مجمع تشخیص مصلحت به تایید این لایحه و کنوانسیون اقدام کند.

۵- اتحادیه اروپا از ایران می خواهد تا سرعت اصلاحات در نظام اداری - حقوقی خود را افزایش دهند، ضمن اینکه با هیأت داورى در خصوص بازداشت موقت که در ماه ژوئن (اردیبهشت) به ایران و از سوی سازمان ملل متحد به ایران اعزام خواهند شد، همکاری کنند. این اتحادیه و از سوی سازمان ملل متحد به ایران اعزام خواهند شد، همکاری کنند. این اتحادیه برای چندمین بار به وضعیت تبعیض آمیز قوانین زنان چه در قانون و چه در رویه اجرایی اعتراض می کند و تأسف خود را از عدم تصویب طرح پیوستن به کنوانسیون رفع تبعیض زنان که مجلس آن را به تصویب رسانده بود، اعلام می دارد. ضمن اینکه حقوق اقلیت های مذهبی در حال حاضر رعایت نمی شود. این اتحادیه توصیه می کند ایران به رفع تمامی اشکال تبعیض اهتمام ورزد.

۶- این اتحادیه از همکاری ایران با هیأت آزادی بیان کمیساریای حقوق بشر سازمان ملل متحد خشنود است چرا که هرگونه پیشرفت با کمیساریای حقوق بشر سازمان ملل به تبع آن متضمن همین ارتباط با اتحادیه اروپا است. گزارش ارسالی از سوی

ناشناس باشد که با ورود زندانی از بند به "زیر هشت"، چشمبند به چشمش بزنند و به بازداشتگاهی ناشناخته ی‌ا به شکنجه گاهی شناخته شده راهنمایش کنند. و نیز می تواند به خاطر حرفی ی‌ا حرکتی که نگهبانان را خوش نیامده است قصد گوشمالی زندانی در میان باشد. در این مورد زندانی "خاطی" به محض اینکه پایش را "زیر هشت" می گذارد چند نگهبان دوره اش می کنند و تا بیاید به خودش بچنبد می بیند وسط "زیر هشت" ولو شده است و مشت و لگد است که بی هوا نثارش می شود. تنها راه زندانی برای اینکه کمتر صدمه ببیند اینست که همان وسط چمباتمه بزند و سرش را میان بازوانش پنهان کند تا لگدهائی که با بی رحمی تمام زده می شود به چشم و چارش نخورد. کرم نگهبانها که بریزد خودشان آرام می گیرند و نیم ساعت بعد آدم را برمی گردانند توی بند.

در این غربتی که من همواره آنرا بی حرمت نامیده ام نیز "زیر هشت"ی وجود دارد که نگهبانانش اگر لازم دیدند آدم را گوشمالی می دهند. هوشنگ گلشیری را یکبار به خاطر اینکه جائی گفته یا نوشته بود دخترش نماز می خواند بردندش به "زیر هشت" غربت. طفلی هر چه کرد به یادشان بیاورد که جدا از "شازده احتجاب" که سنگ بنای ادبیات نوین ایران است نویسنده "جن نامه" نیز هست که جیب سعید امامی ها را در آورده است توی کت هیچکدام نرفت. سعیدی سیرجانی هم پیش از اینکه "زیر هشت" اوین را تجربه کند یکی دو باری به "زیر هشت" غربت فراخوانده شد. او چوب زبان سرخش را در این غربت بی حرمت می خورد که بالاخره سر سبزش را در وطن به باد داد.

در این غربتی که من همواره آنرا بی حرمت نامیده ام نیز "زیر هشت"ی وجود دارد که نگهبانانش اگر لازم دیدند آدم را گوشمالی می دهند.

دو سال پیش هم کسانی که محمود دولت آبادی به اندازه وزنشان کتاب نوشته است او را به "زیر هشت" غربت بردند و حش را کف دستش گذاشتند تا او باشد که دیگر در کنفرانسی که آنها نمی پسندند شرکت نکند. اگر بخواهم از همه کسانی که این تجربه را کرده اند نام ببرم کار به درازا می کشد. راه دور چرا بروم؟ خودم من هم یکبار وقتی مرتکب گناه نابخشدنی "قصد فیلمسازی در ایران" شدم توسط فیلمسازانی که فیلمی در کارنامه سینمائیشان نداشتند و هنرمندان تبعیدی ایکه بالاترین خدمتشان به

بقیه در صفحه ۱۶ ....

گزارشگر ویژه آزاد بیان و همکاری ایران با گزارشگر ویژه آزادی بیان جای امیدواری است و بهتر است همین همکاری با هیأتی دیگر که به زودی رهسپار ایران می شود، صورت گیرد.

تعطیلی روزنامه ها، بازداشت فعالان دانشجویی و افسار فعالان سیاسی هنوز ادامه دارد. حتی هیأتی که برای بررسی بازداشت موقت به ایران آمده بود، اشاره کرد که نقض جدی حقوق متهمان به کرات دیده شده است

این اتحادیه همچنین از تعهدات کمیسیون اصل ۹۰ مجلس در راه گسترش آزادی های سیاسی و فردی تقدیر کرده و فعالیت های برنده جایزه صلح نوبل، شیرین عبادی را نیز می ستاید.

۷- اتحادیه از ایران می خواهد تا به قطعنامه ۵۸ شورای عمومی سازمان ملل متحد و قطعنامه ۶۰ کمیسیون حقوق بشر عمل کرده و به دیگر کشورها توصیه می کند در ارتباط به ایران بر رعایت اصول و استانداردهای حقوق بشر تاکید کنند و بر قانونگرایی در حیطه قوانین بین المللی اقدام کنند.

"زیر هشت" غربت

رضا علامه زاره

در این غربتی که من همواره آنرا بی حرمت نامیده ام نیز "زیر هشت"ی وجود دارد که نگهبانانش اگر لازم دیدند آدم را گوشمالی می دهند ... حالا شنیدم نسیم خاکسار را صدا زده اند. خیلی دلم برایش گرفت

"زیر هشت" در فرهنگ زندانهای ایران به هشتی ئی اطلاق می شود که اتاق نگهبانی و دفاتر مسئولان زندان در آن قرار دارد و درهای بندهای مختلف به آن باز می شود. شاید شکل هشت ضلعی این هشتی ها در زندان قصر تهران که هر ضلعش به بندی از زندان باز می شود در این نامگذاری دخیل بوده باشد. به هر حال "زیر هشت" برای زندان کشیده ها معنای احساسی بخصوصی دارد. بر خلاف تصور عمومی، صدا کردن زندانی به "زیر هشت" لزوما نگرانی آور و خطرناک نیست. می تواند خبر از ملاقات عزیزتی در میان باشد. می تواند کتابی که هفته ها پیش خانواده زندانی آورده است از دست بررسی گذشته باشد و به دست او برسد. یا می تواند حتی نوید آزادی داشته باشد چرا که به هر حال راه آزادی از "زیر هشت" می گذرد. اما البته می تواند به معنای حضور دو مامور

کشته و نزدیک به ۱۰۰۰ تن نیز زخمی شده‌اند که اکثریت آنها را غیرنظامیان بویژه زنان و کودکان تشکیل می‌دهند.

به عنوان نمونه می‌توان به آمار مربوط به شهر فلوجه در نزدیک بغداد اشاره کرد که محاصره شهر و گلوله باران آن توسط جنگنده‌ها و هلی‌کوپترهای آمریکایی، به تلافی کشته شدن چهار مقاطعه کار (ماموران امنیتی) آمریکایی باعث شد تا این شهر چهره‌ی جنگ زده به خود بگیرد و مدیر بیمارستان فلوجه اعلام کند از یکشنبه که حملات گسترده‌ی نیروهای آمریکایی به این شهر آغاز شد تا چهارشنبه ۲۸۰ عراقی کشته و ۴۰۰ تن زخمی شده‌اند. اقدامات نظامیان آمریکایی در فلوجه تاحدی گسترش یافته که محمود عثمان، از اعضای حکومت انتقالی سخن از "مجازات دسته جمعی" مردم این شهر به میان آورده است. همچنین در نجف نیز به دلیل بمباران یک مسجد بیش از ۴۰ عراقی جان خود را از دست دادند.

اینروزها در بغداد، نجف، کربلا، کاظمین، سامرا، بصره، فلوجه، حله، ناصریه، کرکوک، کوت، و ... جایی را نمی‌توان یافت که اثری از "مجازات جمعی" مردم عراق توسط نیروهای اشغالگر در آن نباشد؛ مجازاتی که برخلاف تعهدات بین‌المللی و کنوانسیون ژنو در مورد تعهدات نیروهای اشغالگر است.

آنچه که امروز در عراق شاهد آن هستیم امری است که مشابه آن را می‌توان در سرزمین‌های اشغالی و سرکوب انتفاضه‌ی مردم فلسطین از سوی نظامیان صهیونیست مشاهده کرد که تنها در ماه گذشته میلادی ۱۲۲۶ تن از فلسطینیان که آنها نیز علیه اشغالگران مبارزه می‌کنند، شهید یا مجروح شدند.

طرفه آنکه یکسال پس از سقوط صدام و ماهها پس از دستگیری وی هنوز چشم‌انداز روشنی از محاکمه و مجازات وی وجود ندارد و عمده کشتار غیرنظامیان به بهانه مقابله با بقایای رژیم بعثی و مبارزه با تروریسم صورت می‌گیرد.

منابع: الجزیره، خبرگزاری فرانسه، آسوشیتدپرس، رویتر، الاهرام و دبلی‌تایمز

سیاست دفاع از حقوق بشر آمریکا همچنان در عراق

آدم می‌کشد

کشتار غیرنظامیان عراق در یکسال گذشته

با گذشت یک سال از سقوط دیکتاتور پیشین عراق که موج شادی مردم این کشور و سایر کشورهای منطقه را به دنبال داشت، سربازان آمریکایی در عراق هنوز آدم می‌کشند و براساس آنچه منابع غیررسمی اعلام کرده‌اند، بیش از ۱۰ هزار غیرنظامی عراقی در طول یک سال گذشته از سوی نیروهای ائتلاف اشغالگر به رهبری آمریکا کشته شده‌اند.

به گزارش خبرگزاریها اینروزها در بغداد، نجف، کربلا، کاظمین، سامرا، بصره، فلوجه، حله، ناصریه، کرکوک، کوت، و ... جایی را نمی‌توان یافت که اثری از "مجازات جمعی" مردم عراق توسط نیروهای اشغالگر در آن نباشد؛ مجازاتی که برخلاف تعهدات بین‌المللی و کنوانسیون ژنو در مورد تعهدات نیروهای اشغالگر است.

اوج این قتل‌عام‌ها را باید در یک هفته اخیر مشاهده کرد که همزمان با سالگرد اشغال بغداد و سقوط رسمی دولت صدام، هنوز هم آنچه را که شاهدش هستیم نه عراق آزاد و دموکرات و امن که عراق اشغال شده، ناامن و کشتار مردم بی‌دفاع و زنان کودکان بی‌پناه است.

اگرچه به دلیل سانسور خبری و ممنوعیت پخش تصاویر هنوز نمی‌توان به ارایه‌ی آمار و ارقام صحیحی درباره‌ی کشته و مجروحان عراقی در هفته‌ی گذشته پرداخت اما آنچه که به طور غیررسمی انتشار یافته حاکی از آن است که بیش از ۶۰۰ عراقی

کمیته دفاع از حقوق بشر در ایران

www.polpiran.com

غ. صدری

میکونوس پرونده ای که هنوز بسته نشده است

۱۷ سپتامبر ۱۹۹۲ ساعت ۲۲ و ۵۰ دقیقه دو مرد به نام های عبدالرحمان بنی هاشمی (شریف) ایرانی، و عباس حسین راحیل (عماد) لبنانی، وارد رستوران «میکونوس» در برلین شدند و به سوی ۹ نفر از فعالین سیاسی ایران که در رستوران در حال گفتگو بودند با مسلسل شلیک کردند. رهبران کردهای ایران و از جمله دکتر شرفکندی دبیر کل حزب دمکرات کردستان ایران برجسته ترین چهره آن جمع بود که بدین ترتیب ترور شد. پیش از او عبدالرحمان قاسملو دبیر کل وقت حزب دمکرات کردستان ایران در وین و در جریان یک مذاکرات سیاسی با نمایندگان دولت هاشمی رفسنجانی ترور شده بود.

ترور در میکونوس بدین صورت در گزارش پلیس آلمان ثبت است:

بنی هاشمی مسلسل خود را از ساک خارج کرده و پس از چند فحش رکیک « مادر ... » خطاب به آنها که به شکارشان آمده بود، سه رگبار به روی آنها باز کرد. سپس راحیل لبنانی بالای سر قربانیان نقش بر زمین شده رفته و به رسم میدان تیرباران با طپانچه تیر خلاص به سر و شکم شرفکندی و اردلان شلیک کرد. آنها، پس از این ترور از رستوران خارج شده و به همراه نفر سوم یعنی سید محمد یوسف امین، (لبنانی) که در مقابل در رستوران به نگهبانی مشغول بود سوار اتومبیلی که فضل الله حیدر (لبنانی) راننده آن بود شده و گریختند. دو حزب الله ایران و لبنان مشترکا یک طرح ترور را باتمام رساندند که بعدها معلوم شد علی فلاحیان مبتکر آن بود، سعید امامی مجری و هاشمی رفسنجامی و علی خامنه ای در جریان آن. این نکات علیرغم همه فشار سنگینی که از نظر اقتصادی به دولت آلمان وارد آمد، در دادگاه میکونوس فاش شد. قوه قضائیه مستقل آلمان برای رسیدگی به این پرونده زیر بار بسیاری از فشارهای دولتی نرفت، حتی وقتی یک بازرگان آلمانی را فلاحیان و سعید امامی در تهران به گروگان گرفتند و

برایش پرونده ارتباط مسیحی با زن مسلمان درست کردند و دولت آلمان را زیر فشار گذاشتند.

آنها گریختند و در کف رستوران میکونوس دکتر صادق شرفکندی، دبیر اول حزب دمکرات کردستان ایران، فتاح عبدلی مسئول این حزب در اروپا و همایون اردلان مسئول حزب دمکرات کردستان ایران در آلمان ونور محمد پور دهکردی از فعالان کرد ایرانی را باقی گذاشتند.

امین، نگهبان مقابل در رستوران در شب ترور، بعدا از سوی پلیس آلمان دستگیر شد و در مراحل بازجویی که برخلاف بازجویی ها در جمهوری اسلامی با شکنجه و شلاق و کابل همراه نیست تا بازداشت شده هرچه را بازجو می خواهد اعتراف کند، مجرمین دیگر را معرفی کرد و پلیس آلمان توانست چند عامل دیگر آن ترور را دستگیر کند.

به همان شیوه ای که اکنون برخی بمب گذاران اسپانیا را پلیس این کشور رد یابی کرده و بازداشت کرده است.

در همین بازداشت های جدید، پلس آلمان به کاظم دارابی رسید. از عوامل اطلاعاتی سپاه و سازمان امنیت فلاحیان. او گروه ترور را سرپرستی کرده بود و در جریان تلاش شتابزده اش برای خروج از آلمان و بازگشت به ایران بدام پلیس افتاد.

اتو شیلی وکیل بازماندگان دکتر صادق شرفکندی در همین رابطه در دادگاه گفت:
« در سفارتخانه کشوری که دست به ترور میزند باید بسته شود.»

۲۸ اکتبر ۱۹۹۳ دادگاه تشکیل شد. دادگاهی که ۴ سال به درازا کشید. در جریان این دادگاه، ارگان های اطلاعاتی آلمان بتدریج و در رد دلایل و توجیحات کاظمی اسناد زیادی را گام به گام در اختیار دادگاه گذاشتند، از جمله درباره ارتباط های دارابی با ارگان های امنیتی و سفارتخانه جمهوری اسلامی.

عبد الرحمان بنی هاشمی (کسی که قربانیان را به مسلسل بست) توانست خود را به ایران برساند و اکنون فاش شده است که در لیست رهبری و شورای نگهبان (آبادگران) راهی مجلس هفتم است!

کسی که در طول دادگاه میکونوس مشخص شد در ترور مراد طالبی خلبان ایرانی پناهنده در ژنو (۱۰۸۸۷) و تلاش برای ترور سفیر عربستان در استکهلم در سال ۹۰ دست داشته است.

قبل و بعد از تشکیل دادگاه، دولت آلمان و حکومت ایران بسیار تلاش کردند تا دادگاه تشکیل نشود. پیش از آن دولت آلمان توانسته بود مانع رسیدگی قضائی به قتل علی اکبر محمدی (خلبان رفسنجانی) در ۱۷ ژانویه ۸۷ در هامبورگ و یا قتل فریدون فرخزاد از سوی دادگاه شود.

در ماه مه ۹۳ "فون اشتال"، دادستان کل آلمان از مقامش برکنار شد. او پس از این برکناری در مصاحبه ای مطبوعاتی اطلاعاتی جدیدی را در باره سیر پرونده میکونوس فاش ساخت. او گفت: «... وزیر دادگستری فشار زیادی به من آورد تا از ذکر نام ایران خودداری کنم. از آنجا که من و سخنگوی مطبوعاتی دادستانی مصمم به ذکر نام ایران بودیم، مورد غضب واقع شدیم.»

اشمید باوئر، وزیر مشاور و هماهنگ کننده سازمان های اطلاعاتی وقت آلمان نیز، در دادگاه شهادت داد که فلاحیان ۴ بار از او درخواست جلوگیری از کار دادگاه را کرده است.

آیت الله یزدی رئیس قوه قضائیه وقت جمهوری اسلامی در اولین نماز جمعه سال ۱۳۷۵ گفت:

«...من فکر میکنم دولتمردان آلمان همانند فرانسه قضیه را حل کنند. زیرا به اعتقاد ما درایت آنها کمتر از دولتمردان فرانسه نیست.» او اشاره اش به ترور شاپوربختیار آخرین نخست وزیر دوران شاه بود.

ولایتی وزیر خارجه وقت که نامش در دادگاه بعنوان یکی از اعضای کمیته طرح ترور برده شده بود، در مارس ۹۶ در مصاحبه با روزنامه «فرانکفورتر آلگماینه»

در رابطه با دادگاه میکونوس گفت:

«... ایران در منطقه خلیج فارس تنها کشوری است که خواهان نفوذ بازار مشترک است. ما از درخواست آلمان جهت عضویت در شورای امنیت سازمان ملل متحد حمایت میکنیم... در صورت محکومیت ایران در دادگاه میکونوس ما به اقدامات متقابل دست خواهیم زد.»

برونو یوست، رئیس دادگاه، در ۱۲ نوامبر ۹۶ هنگام قرائت کیفرخواست به «دخالت‌های بی وقفه ایران» در کار دادگاه اشاره کرد و گفت:

۱۰ آوریل ۱۹۹۷، حکم دادگاه آلمان درباره ترور میکونوس به شرح زیر اعلام شد:

۱- کاظم دارابی محکوم به حبس ابد بدون تخفیف تا قبل از ۲۵ سال. او هنوز و علیرغم همه تلاش های جمهوری اسلامی برای رهائی او از زندان و بازگرداندش به تهران در زندان است. تردید نیست که بازگشت او به تهران، اگر در به همان پاشنه ای بچرخد که اکنون می چرخد استقبال حزب الله تهران از وی نظیر استقبال از سعید و سهیل فیلمبرداران امنیتی سیمای جمهوری اسلامی خواهد بود. همان ها که از فرودگاه مهرآباد با شعار "سعید و سهیل لایق صلح نوبل" یگراست به دیدار رهبر برده شدند و رهبر برای بوسیدن آنها تا حیاط بیت خود به استقبالشان آمد)

۲- راحیل، محکومیت مشابه

۳- امین، ۱۱ سال حبس

اما دادگاه احکام دیگری هم صادر کرد که برای رهبران وقت جمهوری اسلامی تکانه‌دهنده بود و آن قرار بازداشت علی فلاحیان وزیر اطلاعات و امنیت وقت جمهوری اسلامی و نماینده کنونی مجلس خبرگان رهبری در کنار قرار بازداشت بنی هاشمی و حیدر (راننده). دادگاه فلاحیان را طراح و فرمانده اصلی این ترور شناخت.

در حکم دادگاه همچنین اعلام شد:

«...رهبر، رئیس جمهور، وزیر امور خارجه، وزیر اطلاعات و امنیت، فرمانده سپاه پاسداران ... در «کمیته امور ویژه»، که ارگانی خارج از قانون اساسی ج.ا.ا است، درباره ترور میکونوس تصمیم گرفتند.»

در حکم دادگاه همچنین اعلام شد:

«...رهبر، رئیس جمهور، وزیر امور خارجه، وزیر اطلاعات و امنیت، فرمانده سپاه پاسداران ... در «کمیته امور ویژه»، که ارگانی خارج از قانون اساسی ج.ا.ا است، درباره ترور میکونوس تصمیم گرفتند.»

دادگاه افراد یاد شده را «جانی» نامید و سیستم حاکم بر ایران را «سیستم جنایتکار» توصیف کرد.

زیر هشت غربت بقیه از صفحه ۱۲

سینمای در تبعید نشان دادن فیلمهای خود من بود به "زیر هشت" غربت برده شدم و چون "تجربه" داشتم هیچ نگفتم. فقط سرم را لای بازوانم پنهان کردم تا لگدهاشان به چشم و چارم نخورد. حالا شنیدم نسیم خاکسار را صدا زده اند. خیلی دلم برایش گرفت. نه که تاب کتک نداشته باشد. آنقدر خورده است که عادتش شده. اما به آنچه هرگز عادت نمی کند به "نادوستی" هاست. مثل کف دستم می شناسمش. دل بی مهری ندارد. اگر این قلم راحتم بگذارد زنگی به او خواهم زد. شاید هم نزنم. چه دارم بگویم که خودش بهتر از من نداند؟

اعتصاب معلمین از صفحه ۵

گفت این تشکل ابتدا به مدت دو روز، ۱۳ و ۱۴ اردیبهشت تجمع خواهد کرد و در صورت دست نیافتن به نتیجه مورد نظر انرا تا ۱۷ اردیبهشت ادامه خواهند داد. وی تصریح کرد با توجه به فرصت باقی مانده تا هفته معلم خواسته های خود را در نامه ای به وزیر آموزش و پرورش اعلام کردیم که در صورت رسیدگی به آن اعتراضات هفته معلم برگزار خواهد شد. وی گفت: عذرخواهی وزیر آموزش و پرورش از صدور دستور برخورد با معلمان در برپایی اعتصابات اواخر اسفند ماه گذشته، ایجاد ارتباط مناسب با تشکل ها و بیان شفاف نظرات حاجی در یک مصاحبه مطبوعاتی، درخواست این تشکل صنفی در نامه ارسالی به وزیر است. تلاشهای بسیاری اکنون در جریان است تا از انجام این تحصن جلوگیری شود. در این رابطه مهدی کروی از فعالیت مجموعه ای برای حل مشکل فرهنگیان خبر داد. ولی محرومیت ها و وضعیت سخت معیشتی این قشر جامعه انقدر تعمیق یافته که پاسخگوئی به مطالبات آنان از عهده این رژیم برنماید

«ولایتی، وزیر خارجه جمهوری اسلامی، در مارس ۹۶ با صراحت گفته است که اگر یک ایرانی در این دادگاه محکوم شود، آلمان تاوان سنگینی پس خواهد داد.»
اتو شیلی وکیل بازماندگان دکتر صادق شرفکندی در همین رابطه در دادگاه گفت:
«در سفارتخانه کشوری که دست به ترور میزند باید بسته شود.»
(اتوشیلی در دولت فعلی آلمان سمت وزیر کشور را عهده دار است.)

ار راست: کاظم دارابی، عباس رائل و یوسف امین

ترور رهبران کرد ایران در رستوران میکونوس از سنخ همان ترورهائی بود که در ایران با فتوای روحانیون انجام می شد و در ابتدای کار دولت خاتمی به ماجرای قتل های زنجیره ای معروف شد.

در حکم نهایی دادگاه آلمان پیرامون ترور میکونوس آمده است:
«ولی فقیه، رهبر مذهبی شیعیان نیست، بلکه رهبر سیاسی است و موضوع این پرونده (میکونوس) قتل نفس انسانها بوده است و فرمان این قتل نیز عملاً یک فرمان دولتی است، نه مذهبی.»
در جریان رسیدگی به پرونده ترور میکونوس، یک شاهد امنیتی هر نوع کارشناسی جمهوری اسلامی در کار این دادگاه را نقش بر آب کرد. این شاهد امنیتی با نام ابولقاسم مصباحی، که از ماموران عالیرتبه امنیتی جمهوری اسلامی بود با عنوان شاهد «C» در دادگاه حضور یافت و اسناد و مدارکی را ارائه داد که در تأیید تمام گزارشی بود که در بالا خواندید.

در حکم نهایی دادگاه آلمان پیرامون ترور میکونوس آمده است:

«ولی فقیه، رهبر مذهبی شیعیان نیست، بلکه رهبر سیاسی است و موضوع این پرونده (میکونوس) قتل نفس انسانها بوده است و فرمان این قتل نیز عملاً یک فرمان دولتی است، نه مذهبی.»

هیچ کس نباید شکنجه شود یا تحت مجازات یا رفتاری ظالمانه، ضد انسانی یا تحقیرآمیز قرار گیرد
ماره ۵ اعلامیه جهانی حقوق بشر

دهمین سالگرد قوم کشی در رواندا

مارک دوپل

ده سال پیش در قوم کشی که در کشور رواندا رخ داد، بالغ بر ۸۰۰ هزار نفر، که عمدتاً از قوم توتسی و همچنین شماری از هوتوهای میانه رو بودند، به دست نیروهای شبه نظامی هوتو کشته شدند. حمله به هوایمای حامل جوانان هابی آریمانا، رئیس جمهوری هوتوی رواندا، در ششم آوریل ۱۹۹۴ دلیل رخداد این قتل عام بود.

پل کاکامی، رهبر رواندا، فرانسه را به کمک و دست داشتن در قوم کشی در این کشور متهم کرده است. پلیس و سربازان شهروندان عادی را به مشارکت در این قتل عام تشویق کردند و در برخی موارد غیرنظامیان هوتو را وادار کردند همسایگان توتسی خود را به قتل برسانند آقای کاکامی در گفتگویی گفت که فرانسویان آگاهانه به نیروهای شبه نظامی هوتو، کشتن را آموزش دادند. فرانسه مشارکت در کشتار جمعی در رواندا را رد کرده و به تازگی در یک گزارش رسمی، از آقای کاکامی به عنوان مسبب حمله به هوایمای رئیس جمهوری سابق رواندا نام کرده است. بنابر اطلاعاتی که از تحقیقات فرانسویان در این زمینه درز پیدا کرده، شورشیان توتسی، که دولت فعلی رواندا را در دست دارند، با موشک به هوایمای رئیس جمهوری این کشور حمله کرده بودند.

در گزارش دولت فرانسه، که بخش هایی از آن در روزنامه لوموند چاپ پاریس منتشر شده، آمده که پلیس فرانسه معتقد است آقای کاکامی شخصاً دستور حمله به هوایمای رئیس جمهوری را داده است. طریحی که به خوبی به اجرا درآمد هوایمای حامل آقای هابی آریمانا در حال فرود آمدن در فرودگاه کیگالی، پایتخت رواندا، بود که یک یا دو موشک به سوی آن پرتاب شد. لاشه این هوایما به طور خارق العاده ای در باغ محل سکونت رئیس جمهوری فرود آمد. کاکامی گفت دست فرانسه به خون قربانیان قوم کشی آلوده است هوتوهای افراطی، که طرفدار دولت وقت بودند، ساقط شدن هوایمای حامل رئیس جمهوری را اعلان جنگ

قلمداد کرده و به طور سیستماتیک تسویه حساب با اقلیت توتسی و مخالفان رژیم هوتو را آغاز کردند.

در کیگالی پایتخت، گارد ریاست جمهوری اقدامات تلافی جویانه را آغاز کرد. رهبران گروه های مخالف دولت به قتل رسیدند و تقریباً بلافاصله قتل عام توتسی ها و هوتوهای میانه رو آغاز شد. در عرض چند ساعت با اعزام نیروهای تازه به کار گمارده شده به گوشه و کنار رواندا، موج قتل عام این کشور را در بر گرفت. پلیس و سربازان شهروندان عادی را به مشارکت در این قتل عام تشویق کردند و در برخی موارد غیرنظامیان هوتو را وادار کردند همسایگان توتسی خود را به قتل برسانند.

ده سال پیش در قوم کشی که در کشور رواندا رخ داد، بالغ بر ۸۰۰ هزار نفر، که عمدتاً از قوم توتسی و همچنین شماری از هوتوهای میانه رو بودند، به دست نیروهای شبه نظامی هوتو کشته شدند.

کشتار در رواندا بر خلاف آنچه دولت های غربی در آن زمان می گفتند یک جنگ آشفته قبیله ای در آفریقا نبود، بلکه یک طرح سیاسی بود که خیلی دقیق به اجرا درآمد. قوم کشی در رواندا جهان را بهت زده کرد در آن زمان، کشورهای غرب، به ویژه بریتانیا و آمریکا، تبانی کردند تا مدارک مشهود دال بر قوم کشی را نادیده بگیرند و از کمک به یک نیروی کوچک سازمان ملل متحد که تلاش داشت مانع از این قتل عام بشود سرباز زد. کشتار توتسی ها و هوتوهای میانه رو برای یکصد روز ادامه داشت تا این که یک ارتش شورشی، که عمدتاً از توتسی ها تشکیل می شد، کنترل کشور را به دست گرفت.

سوال های بی پاسخ

از آن زمان تا کنون در مورد هویت افرادی که مسئول حمله به هوایمای رئیس جمهوری رواندا - که باعث مرگ وی و رئیس جمهوری وقت بروندی و مقامات بلندپایه دیگر شد - بحث های زیادی بوده است. اطلاعاتی که از تحقیقات فرانسویان در این زمینه به روزنامه ها درز کرد حاکی از آن بوده است که شورشیان توتسی با موشک به این هوایما حمله کرده بودند. آقای کاکامی، رئیس جمهوری رواندا، این اتهامات را مهمل خوانده و می گوید فرانسه برای رد گم کردن و برای همدستی با افراطی های هوتو این موضوع را شایع کرده است. با این که کشتارها به پایان

استعمارگران بلژیکی توتسی ها را قومی ارجح بر هوتوها دانستند و توتسی ها خشوند از منزلت برتر خود، برای بیست سال پس از آن تاریخ در مقایسه با همسایگان هوتوی خود از سطح بهتر آموزشی و شغلی بهره‌مند شدند. با افزایش تدریجی حس انزجار در میان هوتوها، رشته‌ای از شورش‌ها در سال ۱۹۵۹ رخ داد. بیش از ۲۰ هزار توتسی در آن زمان کشته شدند و بسیاری دیگر به کشورهای همسایه برون‌دی، تانزانیا و اوگاندا گریختند.

پس از آنکه بلژیک در سال ۱۹۶۲ این مستعمره را ترک کرد و استقلال را به رواندا بازپس داد، هوتوها جایگاه خود را به دست آوردند. تصویری که در سال‌های بعدی از توتسی‌ها ترسیم شده همواره حاکی از این بوده است که این قوم نقش سپر بلا را در همه بحران‌های رواندا برعهده داشته است.

شیرین عبادی بقیه از صفحه ۱۰

که حقوق سیاسی، و همچنین حقوق اقتصادی و اجتماعی شهروندان خود را رعایت کند. خانم عبادی اذعان داشت که با انتقاد از مقامات ایران، خود را در معرض خطر قرار می‌دهد، اما اضافه کرد که در عین حال جایزه صلح نوبل برای او، مصونیتی نسبی به همراه آورده است.

او به خبرنگاران گفت: پس از این حرف‌ها، بازگشت من به ایران با مخاطره همراه است، اما این برای من موضوع تازه‌ای نیست. ماه گذشته یک کارشناس حقوق بشر سازمان ملل، در گزارشی به کمیسیون اخطار کرد که سرکوب بی‌وقفه در ایران، و به دست گرفتن مجلس و قوه قضاییه از سوی محافظه کاران، فضای ترس و ارعاب در بین مردم ایجاد کرده است. اتحادیه اروپا نیز از طریق این کمیسیون به ایران اخطار کرد که هیچ پیشرفتی در عملکرد آن در زمینه حقوق بشر دیده نمی‌شود.

سال گذشته تهران به چندین کارشناس حقوق بشر اجازه داد که در کشور تحقیق و تجسس کنند، و به این ترتیب به ممنوعیت ورود آنان از اوائل دهه ۹۰ خاتمه بخشید. اما بر اساس بسیاری از گزارش‌ها، کسانی که با کارشناسان سازمان ملل صحبت کردند و از وضع خود به آنها اطلاع دادند، مانند احمد باطبی، دانشجوی زندانی، با عواقب سختی روبرو گشتند.

هیچ کس را نباید فودسرا نه

توقیف، حبس یا تبعید کرد.

ماره ۹ اعلامیه جهانی حقوق بشر

رسیده است، یادگار آن باقی است و جستجو برای اجرای عدالت تلاشی طولانی و طاقت فرسا بوده است

در سال ۱۹۹۴ فرانسه نزدیک ترین متحد رژیم هوتو بود. این موضوع که مشاوران نظامی فرانسه با ارتش دولت هوتو تا آغاز قتل عام همکاری داشته است، بر هیچ کس پوشیده نیست. آقای کاگامی می گوید دست فرانسویان به خون قربانیان قتل عام در رواندا آلوده است. اما، حتی ده سال پس از این واقعه سوال در مورد این که چه کسی هواپیمای رئیس جمهوری سابق رواندا را ساقط و باعث رخداد فجیع ترین نمونه از قوم کشی در قرن بیستم شد، بی پاسخ مانده است. با این که کشتارها به پایان رسیده است،

کشتار در رواندا بر خلاف آنچه دولت های غربی در آن زمان می گفتند یک جنگ آشفته قبیله ای در آفریقا نبود، بلکه یک طرح سیاسی بود که فیلی دقئق به اجرا در آمد. قوم کشی در رواندا جهان را بهت زده کرد در آن زمان، کشورهای غرب، به ویژه بریتانیا و آمریکا، تبانی کردند تا مدارک مشهور دال بر قوم کشی را نادیده بگیرند و از کمک به یک نیروی کوچک سازمان ملل متصد که تلاش داشت مانع از این قتل عام بشود سرباز زد.

یادگار آن باقی است و جستجو برای اجرای عدالت تلاشی طولانی و طاقت فرسا بوده است. حدود ۵۰۰ نفر در رابطه با قوم کشی در رواندا اعدام شده اند و ۱۰۰ هزار نفر دیگر همچنان در حبس بسر می‌برند. زمینه‌ای طولانی از خشونت‌ها تنش‌های قومی در رواندا امری تازه نیست. در رواندا میان اکثریت هوتو و اقلیت توتسی همواره اختلاف نظر وجود داشته است، اما تخاصم میان آنها از زمانی که این کشور به سلطه استعمارگران درآمد به طور چشم‌گیری افزایش یافت. در واقع، شباهت‌های میان دو قوم هوتو و توتسی زیاد است. آنها به یک زبان تکلم می‌کنند و مکان زندگی و سنن آنها نیز مشترک است. اما زمانی که استعمارگران بلژیکی در سال ۱۹۱۶ وارد این کشور شدند هوتوها و توتسی‌ها را دو موجودیت مجزا از هم تلقی کردند و حتی شناسنامه‌ها را بر اساس قومیت دسته بندی کردند.

ترجمه: ن. نوریزاره

E/CN.4/2004/62/ADD.2

۱۲ ژانویه ۲۰۰۴ (۱۲ دیماه ۱۳۸۲)

شستمین نشست کمیسیون حقوق بشر

قسمت دوم

ماموریت در جمهوری اسلامی ایران

گزارش آمبسی لیگابو گزارشگر ویژه سازمان ملل متحد

در مورد

حق آزادی عقیده و بیان در ایران

دیباچه:

۱- در تاریخ ۲۴ جولای ۲۰۰۲ (تیرماه ۱۳۸۰) دولت جمهوری اسلامی ایران طبق اطلاعیه ای از کلیه ارکانهای موضوعات (ویژه) کمیسیون حقوق بشر برای دیدار از ایران دعوت بعمل آورد. گزارشگر ویژه طی نامه ای بتاريخ ۱۷ اکتبر ۲۰۰۲ (مهرماه ۱۳۸۰) علاقه مندی خود را به دیدار از ایران بعنوان مامور حقیقت یاب ابراز نمود.

۲- در این دیدار که از تاریخ ۴ تا ۱۰ نوامبر ۲۰۰۳ (آبانماه ۱۳۸۱) بطول انجامید، هیئت نمایندگی (کمیسیون حقوق بشر) شامل گزارشگر ویژه، یک کارمند رسمی از اداره کمیساریای عالی سازمان ملل در امور حقوق بشر و ۲ نفر مترجم از دفتر سازمان ملل متحد در ژنو بودند.

۳- گزارشگر ویژه مایل است یادآور شود که او در تهیه گزارش حاضر در این ماموریت از مواد و منابع رسمی، منابع سازمان ملل و جامعه مدنی استفاده کرده است. همچنین در تهیه این گزارش از دیدار قبلی گزارشگر ویژه که در سال ۱۹۹۵ (۱۳۷۳ ه.ش) (۲) E/CN.4/1996/ADD. از جمهوری اسلامی ایران صورت گرفته بود و نیز از گزارش "گروه تحقیق در مورد بازداشت‌های خودسرانه"

که در تاریخ فوریه ۲۰۰۳ (بهمن ماه ۱۳۸۱) انجام شده بود، استفاده کرده است.

۴- گزارشگر ویژه مایل است از همکاری کامل مسئولین در خلال ماموریتش تشکر نماید. بویژه او مایل است که دریافت اطلاعاتی در مورد پرونده های متهمین نقض حق آزادی عقیده و بیان را از دفتر دادستانی استان تهران اعلام نماید و همچنین نامه هایی که او از سال ۲۰۰۰ (۱۳۷۸) به دولت ایران ارسال کرده بود را یادآور شود. گزارشگر ویژه این اطلاعات را در گزارش خود راجع به وضعیت کشور خواهد آورد. (این گزارش در سند E/CN.4/2004/62/ADD.1 منتشر خواهد شد.)

۵- گزارشگر ویژه همچنین از دولت می خواهد که تضمین نماید افراد و یا گروههایی که با او همکاری میکنند بویژه افرادی که با او در خلال دیدارشان ملاقات دارند و یا کسانی که اطلاعات خود را (در زمینه نقض حقوق بشر) به او می دهند، از سوی دولت، نهادهای دولتی و یا افراد و گروههای خصوصی مورد تهدید و تلافی قرار نگیرند.

گزارشگر ویژه بیان می دارد که علیرغم تعهدی که مسئولین قوه قضائیه از جمله معاون رئیس قوه قضائیه در امور بین المللی، آقای لاریجانی مبنی بر آزادی رضا علیپانی قبل از ترک گزارشگر ویژه از ایران در تاریخ ۱۰ نوامبر ۲۰۰۳ (آبان ۱۳۸۱)، نامبرده هنوز در بازداشت بسر می برد.

۶- بدین جهت، گزارشگر ویژه بیان میدارد که احمد باطبی بعد از ملاقات با او در ۸ نوامبر ۲۰۰۳ (آبانماه ۱۳۸۱) ناپدید شد. به گزارشگر ویژه اطلاع داده شده است که آقای باطبی در زمان ملاقات با او در مرخصی بسر میبرد و پس از ملاقات با او و قبل از پایان مرخصی اش دستگیر و به زندان اوین بازگردانده می شود.

۷- همچنین گزارش شده است که آقای باطبی در سال ۲۰۰۰ (۱۳۷۸ ه.ش) بخاطر شرکت در اعتراضات دانشجویی جولای ۱۹۹۹ (تیر ماه ۱۳۷۷) به ۱۵ سال حبس محکوم شده بود و دگربار در ۸ نوامبر (آبان) بخاطر شرکت در انجمنهای غیر قانونی دستگیر و محکوم می گردد. گزارشگر ویژه با نگرانی عمیق اعلام می دارد که این محکومیت بخاطر تلافی کردن همکاری آقای باطبی با

۱۲- هیئت اعزامی همچنین با کمیسیون حقوق بشر اسلامی و کمیسیون اصل ۹۰ مجلس که اعضاء کمیسیون حقوق بشر هستند و کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس، انجمن (Bar) تهران، انجمن روزنامه نگاران ایرانی و اعضاء سازمانهای جامعه مدنی و خانواده زندانیان (سیاسی) ملاقات داشت.

۱۳- هیئت اعزامی توانست با هفت نفر از کسانیکه در اوین بازداشت هستند ملاقات نماید. (هاشم آغاچاری، رضا علیجانی، عباس دلدار، اکبر گنجی، ایرج جمشیدی، مهرداد لهراسی و سیامک پورزند). گزارشگر ویژه متأسف است که نتوانست بخاطر کمبود وقت با ۳ زندانی دیگر ملاقات نماید (تقی رحمانی، هدی صابر، بهروز جاوید طاهری) و همچنین او اجازه ملاقات با عباس عبدی را نتوانست کسب نماید زیرا در لیست اولیه نامهای افرادی که می بایست گزارشگر ویژه با آنها ملاقات نماید و آن لیست برای مدیر زندان ارسال شده بود، نامه او وجود نداشت.

همچنین گزارش شده است که آقای باطبی در سال ۲۰۰۰ (۱۳۷۸ ه.ش) بفاطر شرکت در اعتراضات دانشبوئی بولای ۱۹۹۹ (تیر ماه ۱۳۷۷) به ۱۵ سال حبس محکوم شده بود او دگر بار در ۸ نوامبر (آبان) بفاطر شرکت در انجمنهای غیر قانونی دستگیر و محکوم می گردد.

۱۴- گزارشگر ویژه با اظهار قدردانی از آزادی تعداد زندانی که قبل از ماموریت او انجام گرفته بود خاطر نشان می نماید که او با بعضی از آنها ملاقات کرد. برای مثال داریوش زاهدی ۲ روز قبل از دیدار گزارشگر ویژه از زندان اوین به نشانه حسن نیت مسئولین از زندان آزاد شده بود.

۱۵- گزارشگر ویژه بیان می دارد که علیرغم تعهدی که مسئولین قوه قضائیه از جمله معاون رئیس قوه قضائیه در امور بین المللی، آقای لاریجانی مبنی بر آزادی رضا علیجانی قبل از ترک گزارشگر ویژه از ایران در تاریخ ۱۰ نوامبر ۲۰۰۳ (آبان ۱۳۸۱)، نامبرده هنوز در بازداشت بسر می برد. گزارشگر ویژه متأسف است که تا زمان تهیه این گزارش دولت به نامه های او که خواستار اطلاعات رسمی در این مورد بود، پاسخ نداده است.

ادامه دارد ....

کارشناس مستقل حقوق بشر سازمان ملل متحد صورت گرفته است.

۸- بنابراین گزارشگر ویژه از دولت می خواهد که مصوبه کمیسیون حقوق بشر ۲۰۰۳/۹ را رعایت نماید. این مصوبه تأکید می کند که "دولتها از تمام اعمال تهدیدآمیز نسبت به افراد زیر خودداری نمایند:

الف- افرادی که خواستار همکاری با نمایندگان ارگانهای حقوق بشر سازمان ملل می باشند و یا با آنها همکاری کرده اند و یا کسانیکه شهادت داده اند و یا اطلاعات خود را در اختیار آنها گذاشته اند.

ب - کسانیکه فعالیتهای خود را جهت حفظ حقوق بشر و آزادیهای اساسی زیر نظر ارگانهای سازمان ملل مفید دانسته و یا میداند و به این علت با آن ارگانها همکاری مینمایند.

ج - کسانیکه به ارگانهای تحت نظر سازمان ملل شکایتنامه و یا عرض حال مینویسند.

د - کسانیکه وابستگان قربانیان نقض حقوق بشر هستند.

۹ - گزارشگر ویژه مایل است که از نماینده هماهنگ کننده سازمان ملل و همچنین مراکز برنامه ریزی و توسعه و اطلاعات سازمان ملل در تهران جهت حمایت و کمکهای واقعی آنها در خلال این ماموریت قدردانی بعمل آورد.

۱- برنامه دیدار

۱۰- هیئت اعزامی با افراد زیر ملاقات نمود: رئیس دفاتر اجرائی، قانونگذاری و قضائی حکومت، معاون رئیس جمهور در امور مجلس، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، معاون وزیر امور خارجه در امور بین المللی، معاون وزیر کشور در امور امنیت، معاون وزیر پست و تلگراف و تلفن، مشاور رئیس جمهور و رئیس مرکز مشارکت زنان، مدیر کل امور بین المللی و قانونی وزیر امور خارجه، معاون رئیس قضائی در امور بین المللی، دادستان عمومی کل تهران و دادگاههای انقلاب، دبیر مشاور عالی در امور توسعه قضائی، معاون دیوان عالی قضائی، رئیس دفتر دادستانی کل، رئیس دادگاههای دادگستری استان تهران، رئیس دادگاه مطبوعات، رئیس شعبه دوم دادگاه ویژه روحانیت، مدیر اداره زندانهای کشور و مدیر عامل خبرگزاری جمهوری اسلامی.

۱۱- گزارشگر ویژه از این بابت متأسف است که علیرغم برنامه هایی که از قبل تعیین شد بود، او نتوانست با نمایندگان شورای نگهبان و مقامات رادیو تلویزیون جمهوری اسلامی ایران ملاقات نماید.

معنای آزادی عقیده و بیان، طرح مطالبی است که به مذاق حکام خوش نیاید.

بسیاری از مخالفان و اصلاح طلبان در ایران، به احکام و اقدامات دستگاه قضایی جمهوری اسلامی، همچون بستن روزنامه ها، احضار مخالفان و حتا نمایندگان مجلس به دادگاه و یا ممنوع الخروج شدن از کشور معترض هستند. موارد اتهام غالباً مفاهیم ناروشتی ست مثل «توهین به مقدسات»، «تشویش اذهان عمومی»، «نشر اکاذیب» و ... اما اگر کسی در این موارد شکایتی داشته باشد، در واقع باید «از دست دستگاه قضایی به دستگاه قضایی» شکایت کند. در رابطه با این موضوعها، آقای عبدالفتاح سلطانی وکیل دادگستری و از بنیانگذاران «کانون مدافعان حقوق بشر» در ایران به پرسشهای ما پاسخ داده است.

مصاحبه گر: بهنام باوندپور

ب: آقای عبدالفتاح سلطانی، در حال حاضر در ایران از سوی قوه قضاییه احکامی صادر می شود که مثلاً از نظر بسیاری از اصلاح طلبان خلاف قانون است و آنها نسبت به این احکام اعتراض دارند، مثل ممنوعیت انتشار برخی روزنامه ها، احضار مخالفان و حتا نمایندگان مجلس به دادگاه که مصونیت سیاسی دارند، و یا جدیدترین مورد که ممنوع الخروج شدن خانم حقیقت جو بوده است. در چنین مواردی فرد معترض به حکم، به کجا باید شکایت ببرد؟ آیا راههای قانونی و حقوقی یی برای این موارد اندیشیده شده است؟

عبدالفتاح سلطانی: متأسفانه بسیاری از این احضارها یا احکامی که صادر می شود، هم برخلاف قانون اساسی ست و هم برخلاف قوانین عادی. گاهی وقتها بعضی از قضات برداشتهایی از قانون می کنند که این برداشتها با هیچ منطق حقوقی یی سازگار نیست. مستحضر هستید که اصولاً طبق اصل ۸۴ قانون اساسی و طبق اصل ۸۶ قانون اساسی هر نماینده ای حق دارد در همه مسایل مملکتی اظهارنظر کند و هیچکس هم حق ندارد بخاطر اظهارنظری که نماینده مجلس در مقام انجام وظایف نمایندگی انجام می دهد و مطرح می کند او را مواخذه کند. یعنی حتا اگر گفته های یک نماینده مجلس واجد جنبه مجرمانه هم باشد، فرق آن با یک فرد

عادی این است که این نماینده قابل تعقیب و توقیف نیست. اما متأسفانه برخلاف قانون اساسی و برخلاف اصول حقوقی چنین اتفاقاتی می افتد، هر چند عده ای که چنین کاری می کنند عده قلیلی از قضات هستند، چون بدنه قوه قضاییه دارای قضاتی مستقل است که هرگز راضی به چنین اقداماتی نیستند.

اما اینکه اگر یک قاضی دست به چنین کاری زد، چه کار باید کرد، دادرسی انتظامی قضات وجود دارد. از حیث انتظامی قاضی متخلف قابل تعقیب است. ولی ممکن است این سوال مطرح شود که دادرسی انتظامی قضات در بدنه و در سیستم قضایی مطرح است و ممکن نیست که مثلاً بیاید قاضی یی که تحت آن مجموعه است را تحت تعقیب قرار بدهد و یا حداقل، توان این کار را داشته باشد و یا اینکه نخواهد این کار را انجام دهد. بله، اصولاً یک راهکار معقول و منطقی در قانون اساسی وجود ندارد. خارج از این سیستم یعنی صرفنظر از بحث دادرسی انتظامی قضات راه دیگری وجود ندارد که بشود قاضی را تحت تعقیب قرار داد. البته دادرسی کارکنان دولت وجود دارد و اگر تخلف یک قاضی واجد جنبه مجرمانه باشد، در آنجا هم قابل تعقیب است. ولی آنجا هم باز جزو همان مجموعه است و این مشکلی ست که یک خلاء قانون اینجا وجود دارد که در خیلی از موارد خیلی از تخلفاتی که همان عده قلیل انجام می دهند، متأسفانه بلاتعقیب می ماند.

ب: آقای سلطانی، اگر من درست صحبت شما را متوجه شده باشم، معنی گفته های شما این است که مثلاً خانم حقیقت جو عملاً در یک وضعیت بلا تکلیفی به سر می برند.

عبدالفتاح سلطانی: از نظر قانونی می توانند دادرسی انتظامی قضات و یا دادرسی کارکنان دولت علیه کسی که چنین دستور را داده طرح دعوا بکنند. اما آیا چنین طرح دعوایی چقدر شانس موفقیت دارد، باید عرض کنم تجربه نشان داده است که از نظر حصول نتیجه بسیار شانس ضعیفی دارند و همان خلاء یی که گفتم وجود دارد.

ب: به نظر شما الان چه نهادهایی می توانند و یا باید به چیزهایی که کلاً «تقض حقوق بشر» در ایران خوانده می شود رسیدگی کنند؟ مجلس؟ رییس جمهور؟ یا رجوع به نهادهای بین المللی؟

عبدالفتاح سلطانی: همه اینها از نظر قانون اساسی ممکن است. مثلاً رییس جمهور مسئول اجرای قانون اساسی ست. اگر هر جا قانون اساسی و حقوق بشر، چون حقوق بشر نیز جزو حقوق اساسی هر ملتی ست و بازمی گردد به حقوق اساسی یک ملت، زیر پا

اجرائی دارد. به نظر من چنین مواردی فقط می تواند جنبه روشننگری در افکار عمومی داشته باشد و احتمال اینکه در مراجع بین المللی چنین پرونده ای مطرح شود و منتج به نتیجه شود بسیار ضعیف است. ولی حداقل از این حیث که کسی که مورد ظلم واقع شده و خودش وکیل دادگستری ست، بی گناه است و الان حدود دو سال و اندی یا سه سال است که در زندان به سر می برد، در چنین وضعیتی راهی غیر از این ندارد که بتواند صدای مظلومیت خودش را به گوش جهانیان برساند. این بیشتر از این حیث مهم است که افشاگری کند در مورد کسانی که حتا برخلاف قوانین جاری مملکت او را محکوم کرده اند و به زندان انداخته اند.

ب: بسیاری از معترضان و از جمله اصلاح طلبان به آقای خاتمی انتقاد می کنند که ایشان در مقام رییس جمهور باید پاسدار قانون و ناظر بر اجرای قانون اساسی باشند و با قاطعیت عمل کنند، خود شما هم در صحبتهایتان به این مسئله اشاره کردید، و گفتن جمله هایی مثل این که «می بینید تیغ ما چقدر برش دارد» در شان ایشان نیست. آیا به عنوان یک حقوقدان معتقدید که آقای خاتمی به وظایف قانونی خودش تاکنون عمل کرده اند؟

عبدالفتاح سلطانی: بحث بر سر این است که ایشان اگر جایی هم احساس کرد که نتوانسته به وظایف خود عمل کند، صحیح این است و توقع ملت از رییس جمهوری که خود را قانونمند می داند و نمی تواند طبق قوانین موجود و طبق قانون اساسی به وظایف خودش عمل کند این است که حداقل از قدرت کناره بگیرد. اشتباه بزرگ تاریخی که آقای خاتمی مرتکب شد این بود که در پشت پرده یا هر چه می خواهید اسمش را بگذارید اقداماتی کرده، بعضا ممکن است نتیجه داده باشد و بعضا هم نتیجه نداده است، به محض اینکه احساس کرد نمی تواند وظایف خود را انجام دهد باید کناره می گرفت. ولی ایشان با مردم درددل خود را مطرح نکرد و افشاگریهای لازم را مطرح نکرد و این در واقع نامحرم تلقی کردن مردم به حساب می آید و در لحظه های حساسی که می دانست که به قول خودش تیغش نمی برد، بهترین کار برای ایشان استعفا بود. به آبرویی که آقای خاتمی در بین مردم داشت با ندادن استعفا خیلی ضربه وارد شد.

ب: پرسشی را که از چند روزنامه نگار و فعال سیاسی کرده ام، اینبار از شما به عنوان یک حقوقدان می کنم. مصادیق واقعی اتهاماتی مثل «توهین به مقدسات»، «تبلیغ علیه نظام»، «نشر اکاذیب»، «تشویش اذهان عمومی» و اتهاماتی از این دست که دایره تاویل و تفسیر آنها بسیار گسترده است چه مواردی هستند؟

گذاشته شود، خود رییس جمهور چون مسئول اجرای قانون اساسی است می تواند تذکر قانون اساسی بدهد. یکی دیگر از نهادها هم کمیسیون اصل نود مجلس است که آنجا هم هر جا هر کس هر تظلمی داشته باشد، می تواند به آنجا هم مراجعه کند. علاوه بر همه اینها اصولا اگر پرونده به قضات مستقل ارجاع شود و واقعا حقوق اساسی یک ملت تضییع شود، مثلا نقض حقوق بشر اتفاق بیفتد، خود دادگستری و قضات دادگستری هم صالح به رسیدگی به این موارد هستند و به عنوان جنبه مجرمانه هم می توانند با قضیه برخورد کنند. اما اگر هیچکدام از اینها به نتیجه مطلوب نرسید، طبیعی ست که هر شهروندی می تواند به مراجع بین المللی هم مراجعه کند یا از طریق تشکلهای غیردولتی مستقل که مدافع حقوق بشر هستند اقدام کنند و آنها بتوانند صدایشان را به مراجع بین المللی برسانند.

ب: در همین ارتباط مثلا، خانواده دکتر زرافشان، اعلام کرده اند که می خواهند پرونده آقای زرافشان را به سازمان ملل متحد ارجاع دهند. به نظر شما تا چه حد این اقدام در پرونده آقای زرافشان اثربخش خواهد بود؟

اشتباه بزرگ تاریخی که آقای خاتمی مرتکب شد این بود که در پشت پرده یا هر چه می خواهید اسمش را بگذارید اقداماتی کرده، بعضا ممکن است نتیجه داده است، به محض اینکه احساس کرد نمی تواند وظایف خود را انجام دهد در کناره می گرفت. ولی ایشان با مردم درددل خود را مطرح نکرد و افشاگریهای لازم را مطرح نکرد و این در واقع نامحرم تلقی کردن مردم به حساب می آید

عبدالفتاح سلطانی: اصلی هست در حقوق جزا، اصل سرزمینی بودن. اصولا دادگاههای داخلی هستند که باید به چنین تظلماتی رسیدگی کنند. ولی بحث به حقوق بین الملل برمی گردد و باید دید مراجع بین المللی چنانچه بخواهند به اینچنین ادعاها و چنین شکوه هایی رسیدگی کنند، چه ضمانت اجرایی می دارند. آیا اگر هم رای صادر شود و یا رسیدگی صورت بگیرد، چقدر ضمانت

دادستان قاتل، مدیر نمونه کشور

قاضی مرتضوی دادستان تهران، که بخصوص در برخورد با متهمان سیاسی و مطبوعاتی و نیز در جریان ماجرای ناروشن به قتل رسیدن زهرا کاظمی خبرنگار ایرانی - کانادایی، مدتها در مرکز بحث سرویسهای خبری اصلاح طلبان معترض، در رابطه با نقض حقوق بشر و اعمال غیرقانونی قرار داشت، از سوی قوه قضاییه به عنوان مدیر نمونه کشور انتخاب شده است. در این ارتباط و در رابطه با پیام احتمالی نهفته در این اقدام، محمد سیف زاده وکیل دادگستری و از بنیانگذاران «کانون مدافعان حقوق بشر» به پرسشهای صادی آلمان پاسخ داده است.

مصاحبه گر: بهنام باوندپور

ب: دکتر محمد سیف زاده، خبر کوتاه است! قاضی مرتضوی جایزه مدیر نمونه کشور را از قوه قضاییه دریافت کرد. شما به عنوان یکی از فعالان حقوق بشر، با توجه به برخورد ایشان با بخصوص متهمان سیاسی و مطبوعاتی در ایران و ماجرای قتل مشکوک و ناروشن زهرا کاظمی، وقتی این خبر را شنیدید چه احساسی داشتید؟

که به عنوان مدیر نمونه ی دستگاه قضا
ایشان را معرفی کرده اند، من کمتر از ایشان
دیده ام که در راستای قانون قدم بردارند.
در سمت دارگاه مطبوعات هم که بودند و
آن دستورهای شدار و غلاظی که می دادند،
اغلب منطبق با موازین قانونی نبود

محمد سیف زاده: من آقای مرتضوی را از سالها پیش، قبل از دوم خرداد سال ۱۳۷۶ می شناسم. اطلاق مدیر نمونه دولتی در دستگاه قضایی به نظر من بسیار بی لطفی به خود قوه قضاییه و نادیده گرفتن سایر قضات است. من آقای مرتضوی را در حد و

عبدالفتاح سلطانی: نفس این قانونگذاری و تصویب چنین مصوباتی برخلاف حق آزادی بیان و آزادی عقیده ای ست که هم در میثاق های بین المللی تصریح شده، مثل میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، مثل اعلامیه جهانی حقوق بشر و امثال آن، و در قانون اساسی ما هم به آنها اشاره شده است. پس خود این مصوبات، مثلا همینکه ما بگوییم «تبلیغ علیه نظام» جرم است و مصداقش را هم مشخص نکنیم، یک تعبیر بسیار بسیار کشداری ست. نفس این عمل اینگونه است که ما آزادیهای مشروع مردم را محدود کرده ایم و اختیار آن را هم به عهده کسی گذاشته ایم که پرونده در اختیار اوست. هر مطلبی را می شود گفت «تبلیغ علیه نظام». در حالی که معنی آزادی بیان و عقیده این است که مخالف نظام حق داشته باشد نظام را نقد کند و مطالبی را مطرح کند که به مذاق حکام خوش نیاید.

اگر به چنین آزادی یی معتقد هستیم، دیگر نباید به چنین مصوبه هایی اعتقاد داشته باشیم. این چنین مصوبه هایی و تصویب چنین قوانینی، برخلاف خود قانون اساسی و میثاق های بین المللی ست. لذا من معتقدم و در عمل هم دیده شده که وقتی چنین مصوباتی به اجرا درمی آید، عملا تبدیل به محاکمه اشخاص بخاطر ابراز عقیده و بیان آنها می شود. به عنوان مثال من موکلانی دارم که اتهام آنها همین موارد است، مثل آقایان صابر، رحمانی و علیچانی و امثال اینها. بخش عمده متهمان سیاسی که من وکالت آنها را طی چند سال اخیر به عهده داشته ام، جز بیان عقیده و جز داشتن عقایدی مخالف مذاق عده ای از حکام، کار دیگری مرتکب نشده بودند و مرتکب گناهی نشده بودند. لذا برای چنین مصوبه هایی نمی توان مصداق مشخصی پیدا کرد، جز اینکه بگوییم اینها مجرمین عقیدتی هستند، یعنی کسانی که بخاطر مخالفت با بعضی از حکام محاکمه می شوند.

محمد سیف زاده: بله من از این مطالب آگاهی دارم، اما مجاز به گفتن آنها نیستم و همچنین در مورد پرونده های دادرسی انتظامی قضات. چون آنها به هر حال به نحوی _ نمی خواهم بگویم محرمانه _ ولی رسیدگی به آنها زیاد باز هم نیست. ولی این شکایات وجود دارد و من در جریان پرونده هایی هم که در کمیسیون اصل نود در رابطه با آقای مرتضوی تشکیل شده هستم. تعدادی از اینها در صحن علنی مجلس توسط مخبر کمیسیون قرائت شده است.

ب: ممکن است به مواردی از آنها چون به شکل علنی مطرح شده، اشاره کنید؟

محمد سیف زاده: مثلاً فرض کنید ابهاماتی که در ارتباط با همین پرونده ملی _ مذهبی ها وجود داشته است، اعمال خلافی که از طرف دستگاه قضایی انجام شده، در ارتباط با مسایلی که در حول و حوش حرفهای آقای مرتضوی در پرونده زهرا کاظمی اتفاق افتاده و مطالبی که به مدیرکل وزارت ارشاد گفته شده است. اینها همه در گزارش مشروح کمیسیون اصل نود آمده است.

ب: فکر می کنید آیا اینکه آقای حسین انصاری راد، مشخصاً در مورد اطلاعاتی که به آنها اشاره کرده اند صحبتی نکرده اند، ارتباطی با آن چیزی ندارد که ایشان قبلاً گفته بودند گاهی به اطلاعاتی رسیده اند که راه دیگر برای بیان آنها بسته بوده است و ایشان بیش از آن نمی توانسته اند در مورد آنها سخن بگویند؟

محمد سیف زاده: یک سری مسایلی که شکایت علیه آقای مرتضوی شده و این گزارشها در صحن علنی مجلس مطرح شده، در همان حد مجاز بوده که طرح بشود. علاوه بر آن مسایلی وجود داشته که نمی شده به صورت علنی گفته شود. امکان داشته که با امنیت ملی برخورد کند. از خواندن آن قسمتها در گزارش خودداری شده است.

ب: فکر می کنید انتخاب آقای قاضی مرتضوی به عنوان مدیر نمونه کشور ارتباطی دارد با مجموع آرایش امروز نیروهای سیاسی در ایران و قدرت گیری کامل نیروهای موسوم به محافظه کار؟

محمد سیف زاده: احتمال دارد. هم این احتمال هست و هم من فکر می کنم که شاید خواسته باشند با انتخاب ایشان یک مقدار ایشان را از زیر فشار شکایتها در دادرسی انتظامی، کمیسیون اصل نود بیرون بیاورند. شاید مقابله ای با اینها باشد.

هر کس حق آزادی عقیده و بیان دارد.

ماره ۱۹ اعلامیه جهانی حقوق بشر

قواره ی دادستانی تهران نمی بینم. در تاریخ عدلیه هم این بی سابقه بوده که اگر شخصی هم می خواست دادستان تهران بشود، از لحاظ سوابق علمی باید بسیار بالا می بود و از لحاظ خدمت هم باید حدود ۲۷_۲۸ سال سابقه خدمت می داشت. من نمی دانم چطور چنین سمت سنگین و بالایی را به آقای مرتضوی داده اند. در مورد مطلب دوم هم که به عنوان مدیر نمونه ی دستگاه قضا ایشان را معرفی کرده اند، من کمتر از ایشان دیده ام که در راستای قانون قدم بردارند. در سمت دادگاه مطبوعات هم که بودند و آن دستورهایی شداد و غلاظی که می دادند، اغلب منطبق با موازین قانونی نبود و آقایان باید بفرمایند با توجه به مطالبی که آقای انصاری راد گفته اند که ایشان پرونده هایی دارد در دادرسی انتظامی قضات، از جمله شکایاتی هم که اطلاع دارم موکلین من همه از ایشان کرده اند، چطور چنین سمتی برای ایشان صادر شده است.

س: در فصوص قاضی مرتضوی در کمیسیون اصل نود اطلاعاتی وجود دارد و ایشان در دادگاه انتظامی قضات هم پرونده دارند، ج: من از این مطالب آگاهی دارم، اما مجاز به گفتن آنها نیستم و همچنین در مورد پرونده های دادرسی انتظامی قضات

ب: اعطای جایزه مدیر نمونه کشور از سوی قوه قضاییه به قاضی مرتضوی را نشانه چه چیزی می دانید و تفسیر شما از آن چیست؟ آیا قوه قضاییه می خواهد با این انتخاب پیام خاصی را بدهد؟

محمد سیف زاده: به نظر من می خواهند بگویند که خط و ربط آقای مرتضوی و نیروهایی که با ایشان کار می کنند، رو به ترقی هستند.

ب: همانطور که فرمودید آقای حسین انصاری راد، رییس کمیسیون اصل نود مجلس با اشاره به اینکه در خصوص قاضی مرتضوی در کمیسیون اصل نود اطلاعاتی وجود دارد و ایشان در دادگاه انتظامی قضات هم پرونده دارند، انتخاب دادستان تهران به عنوان مدیر نمونه کشور را «حکایت دیگری» ارزیابی کرده اند و گفته اند «نا الله و انا الیه راجعون»! آیا از اطلاعاتی که در کمیسیون اصل نود مجلس از قاضی مرتضوی وجود دارد آگاهی دارید و یا حدس می زنید که این اطلاعات چه مواردی هستند؟

به نام خدا

روسای محترم سه قوه

با سلام

همچنان که اطلاع دارید بیش از ده ماه از بازداشت دوستان ما آقایان: تقی رحمانی، هدی صابرو رضا علیجانی می گذرد. طی این مدت خانواده ها، دوستان و وکلای نامبردگان از طریق ارسال نامه، ملاقات های حضوری و اطلاعیه ها خواستار رسیدگی به وضع عزیزان خود شده اند، بارها اعلام کرده اند که اتهام وارده به آنان فاقد هرگونه وجهت قانونی، سیاسی و دینی بوده و هیچ گونه دلیل، سند و مدرک موثقی برای ادامه بازداشت وجود ندارد. این شرایط سبب شده است برخی از مسئولان قضایی گاه ویی گاه با طرح ادعاهای ضد و نقیض و خلاف واقع تلاش کنند برخورد غیر قانونی با دوستان ما را توجیه کنند و رفتار ظالمانه با آنان را با طرح اتهامات بی پایه و اساس مشروع جلوه دهند. از جمله سخنگوی قوه قضاییه در آخرین روزهای سال ۱۳۸۲ و برای دومین بار در آخرین اظهار نظر راجع به بازداشت شدگان ملی- مذهبی ادعا کرد، حکم آنان قطعی شده و دوران محکومیت خود را سپری می کنند، در حالیکه هنوز هیچ حکم قطعی توسط دادگاه تجدید نظر مبنی بر نقض یا تایید حکم دادگاه بدوی به هیچ یک از ۱۵ متهم پرونده یا وکلای آنان ابلاغ نشده است.

از این گذشته از آثار غیر قابل تردید قطعی شدن حکم، سپری کردن دوره محکومیت در چارچوب آیین نامه اجرایی سازمان زندان ها و اقدامات تامینی و تربیتی برخوردار از شرایط عادی زندان از جمله حضور در بند عمومی، ملاقات منظم و از قبل مشخص زندانیان و خانواده هایشان و همچنین امکان ملاقات و کلا با متهمان است، در حالیکه اولاً و کلاً تا کنون موفق به ملاقات با دوستان ما نشده اند، ثانیاً آنان در بازداشتگاه ویژه ای در زندان اوین و خارج از بند عمومی به سر می برند و ثالثاً خانواده ها با صدور مجوزهای موردی و تنها چند ساعت قبل از هر ملاقات از امکان دیدار عزیزان خود مطلع می شوند. اگرچه تناقضات موجود در جریان بازداشت، بازجویی و زندان دوستان ما آقایان، تقی رحمانی، هدی صابر و رضا علیجانی بسیار واضح تر و شفاف تر از آن است که نیاز به توضیح داشته باشد،

اما ما دوستان و هم پرونده های آنان آمادگی خود را جهت ارائه شواهد و دلایل غیر قابل انکار مبنی بر غیر قانونی بودن وضعیت موجود آنان در هر مرجعی اعلام می نماییم و بار دیگر به استناد اصل ۶۷-۱۲۱ و ۱۵۶ قانون اساسی از شما روسای سه قوه می خواهیم تا با اعلام نظر صریح درباره زندانیان یاد شده اقدامات عاجلی را به منظور آزادی بدون قید و شرط شان انجام دهید. بدیهی است در صورت ادامه وضع موجود، ما وظیفه خود می دانیم از هر امکان مشروع برای اعاده حقوق دوستان زندانی و رفع ظلم مضاعف نسبت به آنان استفاده نماییم.

محمد بسته نگار - دکتر مسعود پدرام - دکتر حبیب الله پیمان - دکتر علیرضا

رجایی - دکتر حسین رفیعی - دکتر رضا رئیس طوسی - مهندس عزت الله سبحانی -

محمود عمرانی - مرتضی کاظمیان - محمد محمدی اردهالی - سعید مدنی

دادخواهی

نام: مهرداد - شهرت: لهراسی - نام پدر: علیرضا - شماره پرونده: ۱۳۸۹ ر د ر ط - اتهام: اقدام علیه امنیت کشور - محکومیت: ۱۵ سال - اندرزگاه: ۱۷ اوین - سالن: شماره یک

به نام ایزد یکتا

اینجانب زندانی فوق مدت ۵ سال است به جرم آزادیخواهی و حق طلبی در زندان رژیم جمهوری اسلامی بسر میبرم و در طی این مدت طولانی با انواع و اقسام شکنجه های روحی و جسمی و ابتلاء به بیماریهای شدید جسمی و روانی (افسردگی شدید) دست و پنجه نرم نموده ام. در طی این مدت مسئولان زندان و قوه قضاییه علاوه بر حکم اعدام که در طی محاکمات فرمایشی اولیه برای بنده صادر نموده اند (من حدود یکسال در زیر حکم اعدام بسر بردم،

توجه کنید که این حکم سنگین فقط و فقط به خاطر اعتراض شفاهی و تظاهرات خیابانی بدون سلاح برای بنده صادر شده) از تمامی قدرت خویش در جهت آزار و اذیت ما آزادیخواهان و حق طلبان استفاده کرده و با بوجود آوردن انواع و اقسام شرایط همچون استفاده از دیگر زندانیان در جهت آزار جسمی و روحی ما، فرستادن ما به زندان انفرادی طولانی مدت و پشت سر هم (که به عنوان مثال خود من در طی این مدت حبس خود، ۳۰ الی ۴۰ بار و هر بار به مدت ۱۰ الی ۲۰ روز را در زندان انفرادی و آنهم به دلایل واهی و پوچ بسر بردم)، در جهت حذف و نابودی ما گام برداشته اند. و دیگر آنکه با وجود آگاهی از بیماری های حاد بنده که جانم را به خطر انداخته است تاکنون به اینجانب مرخصی استعلاجی داده نشده است. و حال تقاضای من از تمام مردم آزاده ایران و جهان این است که با فشار آوردن به سازمان های حقوق بشر و عفو بین الملل در جهت آزادی اینجانب و تمامی زندانیان سیاسی جمهوری اسلامی گام بردارند. لازم به ذکر است که نمایندگان سازمان های حقوق بشر تاکنون ۲ بار به زندان اوین آمده و با اینجانب و دیگر آزادیخواهان در بند ملاقات نموده اند اما تاکنون هیچ تغییری در وضعیتمان به وجود نیامده است.

با تشکرزنده باد آزادی مهرداد لهراسی - زندان اوین -

۱۳۸۳/۱/۷